

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Małgorzata Motylow

KNO.410.007.02.2021

Pan
Przemysław Czarnek
Minister Edukacji i Nauki
Ministerstwo Edukacji i Nauki
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/007 Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 93
NIK@NIK.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Jednostka kontrolowana

Ministerstwo Edukacji i Nauki, ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa¹

Kierownik jednostki kontrolowanej

Pan Przemysław Czarnek, Minister Edukacji i Nauki, od 19 października 2020 r. (dalej: Minister)

W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili:

- w zakresie części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka – pan Wojciech Murdzek, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, od 16 kwietnia 2020 r. do 18 października 2020 r., pan Jarosław Gowin, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego od 16 listopada 2015 r. do 8 kwietnia 2020 r.
- w zakresie części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie – pan Dariusz Piontkowski, Minister Edukacji Narodowej, od 4 czerwca 2019 r. do 18 października 2020 r.; Pani Anna Zalewska, Minister Edukacji Narodowej, od 16 listopada 2015 r. do 3 czerwca 2019 r.

Zakres przedmiotowy kontroli

1. Warunki realizacji zadań Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018 – 2020.
2. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018 – 2020.
3. Efekty realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018 – 2020.

Okres objęty kontrolą

Od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2020 r. oraz działania wcześniejsze i późniejsze związane z realizacją Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018 – 2020.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli

Kontrolerzy

Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

1. Teresa Małgorzata Zębała, doradca ekonomiczny, legitymacja służbowa nr 21518.
2. Wojciech Nędzi, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/22/2021 z 9 sierpnia 2021 roku.
3. Sylwia Materkowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/26/2021 z 6 października 2021 roku.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ W okresie objętym kontrolą, Rządowy Program Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020 realizowały dwa funkcjonujące oddzielnie Ministerstwa – Ministerstwo Edukacji Narodowej (dalej: MEN) oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dalej: MNiSW). Z dniem 1 stycznia 2021 r. w wyniku przekształcenia ww. Ministerstw na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz zniesienia Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. poz. 2334) powstało Ministerstwo Edukacji i Nauki (dalej: Ministerstwo, MEiN). Wystąpienie skierowane jest do Ministra Edukacji i Nauki, natomiast z uwagi na fakt, iż przed przekształceniem oba Ministerstwa realizowały oddzielnie działania określone w Planie realizacji zadań i działań Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020 (dalej: Plan realizacji) oraz obowiązki wynikające z Rządowego Programu, wyniki przeprowadzonej kontroli oraz oceny częściowe poszczególnych obszarów objętych badaniem, przedstawiono w podziale na dwie części dotyczące ówczesnego MNiSW i ówczesnego MEN.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Minister Edukacji Narodowej prawidłowo realizowali - co do zasady – działania na rzecz Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020⁴. Zarówno Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego jak i Minister Edukacji Narodowej zapewnił warunki organizacyjne dla wykonywania zadań określonych w RPPK na lata 2018-2020. Ministrowie osiągnęli zakładane cele w zakresie wzmocnienia działań prewencyjnych i edukacyjnych oraz efektów tego Programu.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Realizowane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministra Edukacji Narodowej działania ukierunkowane były na wzmocnienie przedsięwzięć zapobiegających powstawaniu zjawiska korupcji. Ministrowie zapewnił warunki organizacyjne dla wykonywania zadań określonych w RPPK na lata 2018-2020 zarówno w MNiSW jak i w MEN. Osiągnięte zostały zakładane cele w zakresie wzmocnienia działań prewencyjnych i edukacyjnych.

Wszystkie działania w MNiSW i MEN realizowane były zgodnie z zapisami obowiązujących w tych jednostkach regulaminów organizacyjnych. Koordynatorów RPPK na lata 2018-2020 powołano bez zwiększania stanu etatowego i tworzenia odrębnych struktur, po utworzeniu Międzyresortowego Zespołu do spraw Koordynowania i Monitorowania Wdrażania RPPK na lata 2018-2020⁵.

Plan realizacji działań, zarówno w MNiSW jak i w MEN, sporządzono na odpowiednim wzorze określonym w załączniku nr 1 do Regulaminu prac Zespołu. Monitorowanie wdrażania działań określonych w RPPK na lata 2018-2020 przez Członków Zespołu realizowane było w obu jednostkach zgodnie z przyjętym dla Programu systemem sprawozdawczym. Półroczne i roczne sprawozdania, zatwierdzone przez Członków Zespołu, przekazywane były terminowo i na odpowiednim wzorze.

W MNiSW w przypadku zadania polegającego na przedstawieniu jednostkom z sektora nauki i szkolnictwa wyższego propozycji edukacyjnych programów sektorowych, zdecydowano się na realizację miernika poprzez wydanie przez Ministra NiSW i przekazanie jednostkom nadzorowanym *Rekomendacji w sprawie działań edukacyjnych i profilaktycznych mających na celu zapobieganie korupcji w szkolnictwie wyższym i nauce*.

Natomiast w MEN nie osiągnięto pełnego efektu dla działania 6.2. Spośród planowanych trzech pakietów edukacyjnych zrealizowano w pełni dwa pakiety. W trakcie opracowywania, we współpracy z Centralnym Biurem Antykorupcyjnym⁶, znajduje się Aneks do poradnika *Etyka nie tylko dla smyka*. Działanie będzie kontynuowane już po zakończeniu realizacji RPPK na lata 2018-2020, w roku szkolnym 2021/2022.

Stwierdzone nieprawidłowości w MNiSW dotyczyły sporządzenia planu realizacji działań 12 dni po terminie określonym w pkt. 4.3 Programu, tj. 30 dni od dnia

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Program przyjęty został uchwałą nr 207 Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2017 r. (M.P. z 2018 r. poz. 12, dalej: uchwała RPPK). Dalej: Program, Rządowy Program, RPPK, RPPK na lata 2018-2020.

⁵ Zespół powołany zarządzeniem nr 134 Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2018 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Koordynowania i Monitorowania Wdrażania Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020 (M.P. z 2018 r., poz. 820). Dalej: Zespół. Przewodniczący Zespołu – należy przez to rozumieć Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

⁶ Dalej: CBA.

otrzymania przez Koordynatora upoważnienia. Ponadto w harmonogramie nie określono etapów realizacji działań 5.2 i 5.3 i terminów składających się na poszczególne etapy. Powyższe uniemożliwiało monitorowanie realizacji prac składających się na dany etap.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

OBSZAR 1. Warunki realizacji zadań Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018 – 2020

Opis stanu faktycznego

W ramach RPPK na lata 2018-2020 MNiSW została przypisana rola realizatora wiodącego w dwóch działaniach w ramach zadania 5 – „Wdrożenie edukacji antykorupcyjnej do programów kształcenia i doskonalenia funkcjonariuszy publicznych oraz osób pełniących funkcje publiczne”⁸: działanie 5.2 – „Wdrożenie stałych, cyklicznych programów edukacyjnych oraz szkoleń w zakresie etyki, przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów”⁹ i działanie 5.3 – „Opracowanie i wdrożenie edukacyjnych programów sektorowych przez poszczególne resorty i urzędy centralne, skierowanych również do instytucji podległych lub nadzorowanych”¹⁰.

Realizacja działania 5.2 została przewidziana w ramach trzech przedsięwzięć:

- 1) przedsięwzięcie nr 1 polegające na przygotowaniu i prowadzeniu szkoleń dotyczących przeciwdziałania korupcji dla pracowników MNiSW i przekazaniu informacji podsumowujących cykl szkoleń w danym roku dla Dyrektora Generalnego MNiSW;
- 2) przedsięwzięcie nr 2 polegające na przygotowaniu i realizacji szkoleń dotyczących przeciwdziałania korupcji dla pracowników uczelni wyższych oraz sporządzenie raportu ewaluacyjnego z realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój¹¹ zawierającego informacje o działaniach szkoleniowych;
- 3) przedsięwzięcie nr 3 polegające na przekazywaniu lub publikacji informacji oraz materiałów e-learningowych w intranecie oraz na stronie MNiSW.

Natomiast działanie 5.3 miało być realizowane w ramach przedsięwzięcia polegającego na przekazaniu programów edukacyjnych kierownikom jednostek z sektora nauki i szkolnictwa wyższego nadzorowanych przez Ministra NiSW i przyjęcie przez środowisko akademickie edukacyjnego programu sektorowego.

Minister nie pełnił roli realizatora współpracującego. Natomiast w Planie realizacji dla działania 5.3 wskazano realizatorów współpracujących, tj. uczelnie wyższe, rektorów uczelni wyższych nadzorowanych przez MNiSW.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: zadanie 5.

⁹ Dalej: działanie 5.2.

¹⁰ Dalej: działanie 5.3.

¹¹ Dalej: PO WER.

Funkcjonujące w MNiSW, w Biurze Kontroli i Audytu¹², Stanowisko do spraw Przeciwdziałania Korupcji¹³ zostało obsadzone w dniu 1 marca 2018 r. Minister NiSW w §18 ust. 1 pkt. 2 zarządzenia z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie polityki antykorupcyjnej w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego¹⁴ wskazał, że Koordynatorem ds. realizacji RPPK w MNiSW jest pracownik zatrudniony na Stanowisku ds. Przeciwdziałania Korupcji. Zgodnie z pkt. 4.3.1 RPPK na lata 2018-2020 wyznaczenie koordynatora powinno nastąpić nie później niż w ciągu 30 dni od dnia uchwalenia Programu, tj. do 5 lutego 2018 r., a osoba zajmująca stanowisko, w zakresie zadań, w ramach którego mieszczą się działania antykorupcyjne, może pełnić funkcję koordynatora na podstawie upoważnienia od właściwego członka zespołu. Upoważnienie do pełnienia funkcji na stanowisku koordynatora RPPK na lata 2018-2020 nastąpiło w dniu 29 sierpnia 2018 r., tj. 235 dni od dnia wejścia w życie uchwały RPPK¹⁵, cztery dni od utworzenia w dniu 24 sierpnia 2018 r. Zespołu oraz dwa dni od wyznaczeniu przez Ministra¹⁶ w dniu 27 sierpnia 2018 r. p. Sebastiana Skuzy, na członka tego Zespołu. W dniu powołania koordynatora poinformowano o tym Przewodniczącego Zespołu¹⁷. Powołanie koordynatora RPPK na lata 2018-2020 nie spowodowało zwiększenia stanu etatowego i nie wymagało utworzenia odrębnych struktur organizacyjnych.

Zakres zadań przewidzianych do realizacji na SPK był określony w regulaminach wewnętrznych BKA. W opisie stanowiska pracownika pełniącego funkcję koordynatora wskazano „Realizowanie działań związanych z przeciwdziałaniem korupcji w MNiSW w związku z realizacją Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020”. Sam fakt pełnienia przez niego tej funkcji nie został zamieszczony w ww. opisie i w momencie wydania upoważnienia i rozpoczęcia pełnienia funkcji koordynatora nie został on zaktualizowany w tym zakresie. Dyrektor Departamentu Kontroli i Audytu MEiN¹⁸ wyjaśnił: „Stanowisko do spraw przeciwdziałania korupcji, utworzone w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego przed uchwaleniem RPPK na lata 2018-2020, zostało obsadzone w dniu 1 marca 2018 r. W związku z tym Pani Agnieszka Świca została w dniu 5 marca 2018 r. zapoznana z Opisem stanowiska pracy, zawierającym w swojej treści zakres obowiązków realizowanych przez pracownika zajmującego to stanowisko.” Realizacja zadań koordynatora nie była odrębnie wynagradzana.

W korespondencji e-mailowej skierowanej do CBA z 22 czerwca 2020 r., Koordynator RPPK na lata 2018-2020 w MNiSW przekazała informację o zastąpieniu na funkcji członka Zespołu p. Sebastiana Skuzy, przez p. Wojciecha Murdzka. Pismem¹⁹ ze stycznia 2021 r. Minister wyznaczył na tę funkcję p. Włodzimierza Bernackiego.

(akta kontroli str. 5-10, 38-44, 63-96, 679-682, 880-883)

Koordynator RPPK na lata 2018-2020, przed objęciem tej funkcji była zatrudniona na stanowisku inspektora w BKA wykonując dodatkowe zadania związane z realizacją

¹² Dalej: BKA, Biuro.

¹³ Dalej: SPK.

¹⁴ Dz. Urz. MNiSW, poz. 38, dalej: Zarządzenie w sprawie polityki antykorupcyjnej.

¹⁵ 254 dni od dnia uchwalenia Programu.

¹⁶ Pismem nr BKA.SPK.107.1.2018/AŚ.

¹⁷ Pismem nr BKA.SPK.107.1(2)2018/AŚ.

¹⁸ Dalej: DKA.

¹⁹ Pismo nr BKA.SPK.107.1.(18).2018/AŚ (brak daty dziennej).

RPPK w latach 2014-2019. Po przeniesieniu na stanowisko Koordynatora uczestniczyła w szkoleniach: *Praktyczne aspekty wdrażania ustawy o jawności życia publicznego – nowe procedury antykorupcyjne w sektorze publicznym; Etyka, przeciwdziałanie korupcji i konfliktowi interesów; Etyka i antykorupcja w sektorze publicznym*. Ponadto, uczestniczyła w spotkaniach zorganizowanych przez CBA dla koordynatorów Programu²⁰ dotyczących sposobu realizacji zadań Programu oraz opracowywania planów realizacji działań i sprawozdań, a także wymiany doświadczeń poszczególnych instytucji w realizacji RPPK na lata 2018-2020. Była również członkiem III Konferencji Antykorupcyjnej pt. *Działania profilaktyczne i edukacyjne, jako mechanizmy przeciwdziałania korupcji w Polsce*, zorganizowanej przez Biuro Kryminalne Komendy Głównej Policji²¹.

Wszystkie działania związane z realizacją RPPK na lata 2018-2020 w MNiSW, były realizowane pod nadzorem i przy akceptacji osób przełożonych. Samodzielność Koordynatora ograniczała się do wykonywania zadań o charakterze organizacyjno-technicznym oraz udziału w spotkaniach Zespołu. Koordynator nie podejmowała żadnych służbowych działań bez uzyskania ustnej bądź pisemnej akceptacji czy polecenia przełożonych.

(akta kontroli str. 5-10, 66)

Zgodnie z § 24 ust. 2 pkt 5 Regulaminu organizacyjnego²² MNiSW w brzmieniu obowiązującym od 3 grudnia 2018 r., a także § 9 ust. 2 pkt 5 Regulaminu wewnętrznego BKA²³, odpowiedzialność za realizację RPPK na lata 2018-2020 w MNiSW ponosiło BKA. W Biurze funkcjonowało SPK, do którego zadań, zgodnie z regulaminami wewnętrznymi BKA, należało koordynowanie działań związanych z zapobieganiem korupcji, w tym działania o charakterze prewencyjnym i edukacyjnym, gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących zagrożeń korupcyjnych, wykonywanie zadań związanych z wypracowywaniem i monitorowaniem wdrażania rozwiązań antykorupcyjnych, a także przeprowadzania analizy ryzyka zgodnie z przyjętą w MNiSW metodyką zarządzania ryzykiem w zakresie właściwości Biura²⁴. Zarządzeniem w sprawie polityki antykorupcyjnej Minister NiSW wskazał, że koordynatorem ds. realizacji RPPK na lata 2018-2020 jest SPK. Zgodnie z §4 Regulaminu wewnętrznego BKA z dnia 19 grudnia 2018 r., podległość SPK bezpośrednio Dyrektorowi Biura, przekazano Zastępcy Dyrektora Biura.

(akta kontroli str. 67-95)

W ramach przygotowań do realizacji RPPK na lata 2018-2020, nie prowadzono analiz w zakresie potrzeb kadrowych i prawno-organizacyjnych. Działania w ramach Programu były realizowane w ramach zadań poszczególnych departamentów. W działania związane z wdrażaniem Programu zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi

²⁰ W dniach 17 grudnia 2018 r. oraz 28-29 marca 2019 r.

²¹ 27-28 listopada 2018 r.

²² Regulamin wprowadzony zarządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 marca 2017 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. Urz. MNiSW poz. 7, ze zm.), a także zarządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 grudnia 2018 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. Urz. MNiSW poz. 55, ze zm.).

²³ Regulamin Wewnętrzny BKA z dnia 13 lutego 2018 r. i z dnia 19 grudnia 2018 r., a także § 8 ust. 2 pkt 5 Regulaminu Wewnętrznego BKA z dnia 26 lipca 2017 r.

²⁴ § 13 Regulaminu Wewnętrznego BKA z dnia 26 lipca 2017 r., § 14 Regulaminu Wewnętrznego BKA z dnia 13 lutego 2018 r. i z dnia 19 grudnia 2018 r.

przez Dyrektora DKA, bezpośrednio zaangażowane były cztery osoby: Podsekretarz Stanu w MNiSW - p. Sebastian Skuza, a także Dyrektor BKA wraz z zastępcą oraz Koordynator. Ponadto członkami Zespołu byli także Minister NiSW - p. Wojciech Murdzek oraz Sekretarz Stanu - p. Włodzimierz Bernacki.

Przeprowadzane szkolenia w zakresie *Przeciwdziałanie zjawiskom korupcyjnym w obszarze szkolnictwa wyższego* były realizowane przez Departament Innowacji i Rozwoju²⁵ w ramach III Osi Priorytetowej Szkolnictwo Wyższe dla gospodarki i rozwoju, w ramach PO WER projektu pozakonkursowego pn.: *Liderzy w zarządzaniu uczelnią*.

Zdaniem Koordynatora, w trakcie realizacji Rządowego Programu, w MNiSW nie zachodziła potrzeba angażowania większej liczby osób, zwłaszcza że w resorcie istniało wyodrębnione stanowisko zajmujące się problematyką przeciwdziałania korupcji. Ponadto schemat organizacyjny w MNiSW zapewniał przepływ informacji i decyzyjność przy realizacji Programu.

Minister NiSW, w zarządzeniu w sprawie polityki antykorupcyjnej, określił m.in.: sposób postępowania w urzędzie w sytuacji wystąpienia, w zakresie działania MNiSW lub jednostek organizacyjnych nadzorowanych przez Ministra NiSW, zagrożenia korupcyjnego lub zachowania o znamionach korupcji; tryb postępowania z informacjami o zagrożeniach korupcyjnych i zachowaniach o znamionach korupcji, w tym sposób ich pozyskiwania oraz gromadzenia; sposób przeprowadzania analizy ryzyka korupcyjnego, prowadzenia wykazu stanowisk objętych zagrożeniem korupcyjnym oraz prowadzenia profilaktyki antykorupcyjnej; sposób prowadzenia działań związanych z osłoną antykorupcyjną.

W trakcie realizacji RPPK, Przewodniczący Zespołu nie powierzał MNiSW wykonywania dodatkowych czynności służących realizacji zadań Programu.

(akta kontroli str. 713-715, 896-898)

W działaniu 5.3 obok MNiSW, jako realizatora wiodącego zostali wskazani realizatorzy współpracujący. Przekazywanie informacji i dokumentów pomiędzy realizatorami w ramach przeprowadzania działań odbywało się zgodnie z procedurami obowiązującymi w MNiSW²⁶, z wykorzystaniem poczty elektronicznej, tradycyjnej oraz telefonów służbowych, a w obrębie MNiSW również z wykorzystaniem systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją. Nie tworzone odrębnych mechanizmów przekazywania informacji i dokumentów przy realizacji Programu.

W okresie objętym kontrolą nie zlecano realizatorom współpracującym działań związanych z realizacją RPPK na lata 2018-2020.

(akta kontroli str. 713-715, 880-883)

Zgodnie z pkt 4.3 Programu, jednym z zadań Koordynatora w MNiSW było opracowanie planu realizacji zadań lub działań RPPK na lata 2018-2020²⁷ zawierającego mierniki, zakresy odpowiedzialności i harmonogram prac (wraz z terminami, oceną ryzyka oraz szacunkowymi kosztami wykonania), w ciągu 30 dni od

²⁵ Dalej: DIR.

²⁶ Zarządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. Urz. MNiSW z 2019 r. poz. 1 i 85).

²⁷ Dalej: plan realizacji działań.

dnia otrzymania upoważnienia do pełnienia tej funkcji wystawionego przez właściwego członka Zespołu. Opracowany przez Koordynatora w dniu 10 października 2018 r., a następnie 15 października 2018 r. przekazany do Przewodniczącego Zespołu – Szefa CBA, plan realizacji działań był zgodny ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do Regulaminu prac Zespołu²⁸ i zawierał mierniki, zakresy odpowiedzialności, a także harmonogram z datami rocznymi rozpoczęcia i zakończenia działania, ocenami ryzyka wykonania w formie opisowej, oraz szacunkowymi kosztami realizacji (szczegółowy opis nieprawidłowości dotyczącej ustalonych harmonogramów w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

Poza planem realizacji działań w MNiSW nie opracowywano innych planów (harmonogramów) określających realizację działań w poszczególnych okresach sprawozdawczych. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora DKA, ze względu na liczbę realizowanych szkoleń, nie dostrzegano potrzeby opracowywania takich dokumentów. Tym bardziej, że stan realizacji poszczególnych szkoleń był systematycznie raportowany w Sprawozdaniach z realizacji zadań lub działań RPPK. Zgodnie z przywołanym wzorem Planu realizacji, ocena ryzyka wykonania dokonywana jest poprzez wskazanie wartości ryzyka w skali 0-3, gdzie 0 oznacza brak ryzyka, 1 – małe ryzyko, 2 – średnie ryzyko, 3 – duże ryzyko wystąpienia. Poza liczbą (0-3) należy podać także przyczynę dokonania takiej oceny. Zawarta w planie realizacji działań ocena ryzyka wykonania zawierała przyczyny, możliwości wystąpienia opisanych ryzyk, bez wskazania liczbowych wartości. Koordynator wyjaśniła, że wskazanie wartości liczbowych ryzyka nie było możliwe, ponieważ ryzyko opóźnienia wykonania mierników było uzależnione od terminu realizacji przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów²⁹ działania 5.1 *Opracowanie projektu wytycznych w zakresie stałych szkoleń antykorupcyjnych prowadzonych przez urzędy centralne oraz dla sektorowych programów edukacyjnych kierowanych do instytucji podległych i nadzorowanych*. Uzależnienie realizacji działania od zewnętrznego podmiotu spowodowało, że zdecydowano się na opisanie ryzyka bez określania jego wartości.

Plan realizacji działań nie zawierał innych niż ujęte w RPPK na lata 2018-2020 przedsięwzięć i propozycji związanych z tematyką przeciwdziałania i zwalczania korupcji, a także działań, których realizacja została rozpoczęta przed uchwaleniem Programu. Ponadto przy opracowywaniu planu realizacji działań nie dokonano analizy celowości zamieszczania poszczególnych działań.

Koordynator nie wniosowała o wprowadzenie zmian do planu realizacji działań oraz utworzenie grup lub zespołów roboczych.

(akta kontroli str. 45-49, 660-663, 713-715, 821-877, 886-893)

Monitorowanie realizacji działań RPPK na lata 2018-2020 odbywało się cyklicznie w odstępach półrocznych, w ramach procesu sporządzania sprawozdań. Sprawozdania z realizacji RPPK na lata 2018-2020, zatwierdzone przez członka Zespołu, składano do CBA w wymaganych terminach³⁰.

²⁸ Uchwała nr 1/2018 Międzyresortowego Zespołu do spraw Koordynowania i Monitorowania Wdrażania Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020 z 12 września 2018 r. w sprawie przyjęcia regulaminu prac Zespołu. Dalej: Regulamin prac Zespołu.

²⁹ Dalej: KPRM.

³⁰ Tj.: sprawozdanie roczne za 2018 r. – 28 stycznia 2019 r., sprawozdanie za I półrocze 2019 r. – 8 lipca 2019 r., sprawozdanie roczne za 2019 r. – 28 stycznia 2020 r., sprawozdanie za I półrocze 2020 r. – 23 lipca 2020 r., sprawozdanie roczne za 2020 r. – 1 lutego 2021 r., oraz sprawozdanie końcowe – 1 lutego 2021 r.

Sprawozdania opracowane zostały na odpowiednim wzorze, zgodnie z § 9 Regulaminu prac Zespołu. Przewodniczący Zespołu nie zgłaszał uwag do przekazywanych przez MNiSW sprawozdań. Ponadto, w każdym roku realizacji Programu, Dyrektor BKA przekazywała informacje podsumowujące przeprowadzone w ramach Programu szkolenia do Dyrektora Generalnego MNiSW³¹.

(akta kontroli str. 11-41, 127-140, 925-926)

W trakcie realizacji Programu w MNiSW były przekazywane sygnały o problemach, jakie pojawiły się w trakcie realizacji działań. Pan Sebastian Skuza, wyznaczony na członka Zespołu dwukrotnie kierował pisma do Szefa CBA dotyczące przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji w ramach działań 5.2 i 5.3³². Pierwsze pismo³³ dotyczyło udzielenia przez CBA wsparcia eksperckiego przy przygotowywaniu materiałów edukacyjnych, które miały być wykorzystywane podczas szkoleń prowadzonych przez pracowników MNiSW w ramach działań 5.2 i 5.3. Drugie pismo³⁴ dotyczyło spójności realizacji działań 5.2 i 5.3, w tym związanych z opracowaniem edukacyjnych programów sektorowych. W piśmie zaproponowano, by najpierw zrealizować działanie 5.1, a następnie przystąpić do opracowywania edukacyjnych programów sektorowych. Zaproponowano także zwołanie roboczego posiedzenia Zespołu poświęconego wyłącznie kwestii opracowania sektorowych programów edukacyjnych. CBA nie udzieliło odpowiedzi na przedmiotowe pisma, jednak podczas jednego z roboczych spotkań koordynatorów programu przekazano, że CBA nie jest w stanie wydelegować ekspertów do pomocy przy opracowywaniu materiałów edukacyjnych przez poszczególne resorty.

(akta kontroli str. 112-117, 120-121, 689-690)

W sprawozdaniu końcowym ze stanu realizacji RPPK wykazano, że z powodu stanu epidemii COVID-19 nie zrealizowano adresowanych do kadr zarządzających szkołami wyższymi dwóch szkoleń pn. „Przeciwdziałanie zjawiskom korupcyjnym w obszarze szkolnictwa wyższego”. Koordynator RPPK na lata 2018-2020 wyjaśniła, że w pierwszej połowie 2020 r. nie rozważano możliwości zorganizowania szkoleń w formie e-learningowej, ponieważ w pierwotnej wersji szkolenia miały charakter warsztatowy i to techniczne aspekty stanęły przeszkodzie opracowania nowej formuły. W drugiej połowie roku, przy ogłoszeniu lockdownu i jednoczesnym osiągnięciu miernika realizacji działania 5.2 dotyczącego liczby przeszkolonych osób, podjęto decyzję o odstąpieniu od przeprowadzania zaplanowanych na 2020 r. szkoleń z uwagi na zagrożenie zdrowia uczestników z powodu stanu epidemii COVID-19.

(akta kontroli str. 660-669, 927-932)

Stosownie do pkt. 4.4 Programu *Finansowanie Programu*, środki na realizację RPPK na lata 2018-2020 powinny zostać wygoszodarowane w ramach limitów wydatków ustalonych dla danego dysponenta na te lata. W planie realizacji działań³⁵ określono

³¹ Pisma Dyrektora BKA skierowane do Dyrektora Generalnego MNiSW informujące o przeprowadzeniu szkoleń: 1) nr BKA.SPK.240.1.2.2018/AŚ z dnia 14 listopada 2018 r.; 2) pismo z dnia 17 stycznia 2019 r. (identyfikator koszulki: 759718); 3) nr BKA.SPK.1520.1.2.2019/AŚ z dnia 27 lutego 2019 r.; 4) pismo z dnia 11 marca 2019 r. (identyfikator koszulki: 777350); 5) nr BKA.SPK.1520.1.3.2019/AŚ z dnia 2 kwietnia 2019 r.; 6) nr BKA.SPK.1520.2.3.2019/aŚ z dnia 31 października 2019 r.; 7) nr BKA.SPK.1520.1.2.2020/AŚ z dnia 20 lipca 2020 r.

³² Oba pisma zostały przygotowane przez koordynatora, w uzgodnieniu z Dyrektorem BKA, a następnie przedstawione do podpisu Podsekretarzowi Stanu w MNiSW.

³³ Pismo nr BKA.SPK.174.2.2018/AŚ z dnia 11 lipca 2018 r.

³⁴ Pismo nr BKA.SPK.107.1(7).2018/2019/AŚ z dnia 9 stycznia 2019 r.

³⁵ Zadanie 5.

koszty dla przedsięwzięcia nr 2 realizowanego w ramach działania 5.2 w wysokości „ok. 24 tys. zł (po 8 tys. zł. na każdy rok)”. Finansowanie działania zaplanowano w ramach III Osi Priorytetowej Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju PO WER, w ramach projektu pozakonkursowego pn.: „Liderzy w zarządzaniu uczelnią”, działanie 3.4 *Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego*. Szacunków dokonano na podstawie informacji przekazanych przez DIR, który w MNiSW był odpowiedzialny za organizację i rozliczanie przedmiotowych szkoleń.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektor DIR podstawą do przekazania do BKA informacji o szacunkowym koszcie nieprzekraczającym 8 tys. zł za dwa szkolenia, były dotychczasowe doświadczenia w organizacji szkoleń realizowanych w ramach projektów finansowanych ze środków z budżetu Unii Europejskiej.

Wykazana w sprawozdaniu końcowym wartość szacunkowa „ok. 30 tys. zł” została określona na podstawie wielkości kosztów poniesionych na realizację szkoleń wykazanych w sprawozdaniach cząstkowych za lata 2018-2019. Rzeczywista wartość poniesionych kosztów związanych z organizacją pięciu z siedmiu zaplanowanych szkoleń (dwa szkolenia w 2020 r. nie zostały zrealizowane z powodu stanu epidemii COVID-19) wyniosła 34 058,60 zł³⁶, z czego 28 704,57 zł z budżetu środków europejskich³⁷. Koszt poszczególnych szkoleń wyniósł odpowiednio (z czego z budżetu środków europejskich): a) 3 967,20 zł (3 343,55 zł); b) 2 736,90 zł (2 306,65 zł); c) 7 804,50 zł (6 577,63 zł); d) 10 950 zł (9 228,66 zł); e) 8 600 zł (7 248,08 zł).

Faktyczny koszt poniesiony na organizację szkoleń ustalono na podstawie dokumentów księgowych (faktur) wystawionych przez wykonawców świadczących usługi organizacji spotkań.

Dla przedsięwzięcia nr 1, a także przedsięwzięcia nr 3 działania 5.2, jak również dla działania 5.3, źródłem finansowania były wydatki w ramach kosztów bieżących MNiSW. Ponadto przy działaniu 5.3 wskazano na autonomię uczelni, w ramach, której Minister NiSW może jedynie zachęcać do podejmowania określonych działań, których realizacja musi zostać sfinansowana przez uczelnie z własnych środków.

(akta kontroli str. 45-61, 886-890, 934-937)

Koordynator RPPK na lata 2018-2020 w MNiSW zaobserwowała zmiany zachodzące w świadomości pracowników Ministerstwa NiSW, dotyczące korupcji. Temat pierwotnie bagatelizowany, znalazł zrozumienie także ze strony kadry zarządzającej. Pracownicy sygnalizowali znaczenie przeprowadzonych szkoleń i zwracali uwagę na uświadomienie sobie realnych zagrożeń korupcyjnych w pracy urzędnika. Zdaniem Koordynatora, istnieje potrzeba stałej edukacji antykorupcyjnej w szczególności w zakresie umiejętności rozpoznawania zagrożenia korupcyjnego oraz sposobu zachowania w sytuacji jego identyfikacji. Uczestnicząc czynnie w pracach Zespołu, Koordynator zwracała uwagę na znaczenie stworzenia wspólnego dla całej administracji rządowej systemu polityki antykorupcyjnej. Zdaniem Koordynatora, „w Programie zabrakło tzw. mocy sprawczej, która byłaby podwaliną do ustanowienia prawa, mogącego stać się skutecznym narzędziem władczym wspierającym działania prewencyjne w administracji”. Zdaniem Koordynatora, realizacja działania dotyczącego programów edukacyjnych dotyczących jednostek nadzorowanych przez

³⁶ Szkolenia a) i b) finansowane z części 38, dział 803, rozdział 80395, par. 4309, natomiast szkolenia c), d) i e) finansowane z części 28, dział 730, rozdział 73095, par. 4309.

³⁷ Szkolenia a) i b) finansowane z części 38, dział 803, rozdział 80395, par. 4307, natomiast szkolenia c), d) i e) finansowane z części 28, dział 730, rozdział 73095, par. 4307.

Ministra NiSW, nie była możliwa do zrealizowania: „Opracowanie szerokiego i szczegółowego programu edukacyjnego wiązałoby się z dużo większym zaangażowaniem środków finansowych (eksperci, opinie, publikacje, materiały szkoleniowe, promocja, itp.), czego nie uwzględniono w Programie.” Zdaniem Członka Zespołu, p. Włodzimierza Bernackiego, środki na realizację RPPK na lata 2018-2020 wygoszparowane w ramach limitów wydatków ustalonych dla dysponenta na poszczególne lata, a także organizacja działań realizowanych przez MNiSW skierowanych do pracowników jednostek uczestniczących w jego realizacji, wpisywały się w zadania statutowe, były optymalne.

(akta kontroli str. 896-898, 927-932)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Plan realizacji działań został opracowany przez Koordynatora w dniu 10 października 2018 r., tj. z 12 dniowym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w pkt 4.3 RPPK na lata 2018-2020 (42 dni od powołania na stanowisko koordynatora).

Zgodnie z pkt. 4.3 Programu, jednym z zadań Koordynatora było opracowanie planu realizacji działań w ciągu 30 dni od dnia otrzymania upoważnienia do występowania w charakterze koordynatora. Upoważnienie do pełnienia funkcji koordynatora RPPK na lata 2018-2020 nastąpiło w dniu 29 sierpnia 2018 r. Koordynator wyjaśniła, że opóźnienia związane z opracowaniem i przekazaniem planu realizacji działań wynikały z opóźnień związanych z powołaniem Zespołu. Plan realizacji działań został opracowany zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do Regulaminu prac Zespołu uchwalonym w dniu 12 września 2018 r., a następnie przekazany do CBA w terminie określonym przez Szefa CBA³⁸, tj. do 19 października 2018 r.

NIK nie podziela zdania Koordynatora, jakoby opóźnienia związane z powołaniem Zespołu miały wpływ na opracowanie planu realizacji działań. Na termin opracowania ww. planu wpływ miała data wyznaczenia koordynatora, a to nastąpiło już po powołaniu Zespołu. Ponadto Szef CBA, w przywołanym wyżej piśmie z 21 września 2018 r., przypominając o obowiązku sporządzenia planów realizacji działań, powoływał się na pkt. 4.3 RPPK na lata 2018-2020, z którego wynikał powyższy termin. Wskazanie daty 19 października 2018 r., jako ostatecznego terminu na przesłanie do CBA opracowanego planu, nie wydłużało terminu określonego w pkt. 4.3 RPPK na lata 2018-2020.

(akta kontroli str. 5-10, 38-49, 63-71, 679-682, 713-715, 821-893)

2. W planie realizacji działań³⁹ harmonogramy i terminy realizacji działań określone zostały na zbyt ogólnym poziomie, co nie pozwalało na ich bieżące monitorowanie oraz ocenę stopnia zaawansowania. Zgodnie z pkt. 4.3 Programu, jednym z zadań Koordynatora było opracowanie planu realizacji działań, zawierającego mierniki, zakresy odpowiedzialności i harmonogram prac (wraz z terminami, oceną ryzyka oraz szacunkowymi kosztami wykonania). W opracowanym przez Koordynatora w dniu 10 października 2018 r. planie

³⁸ Pismo nr S-2750/2018 z dnia 21 września 2018 r.

³⁹ W kolumnie: Sposób realizacji działania.

realizacji działań, w kolumnie Harmonogram, określono termin rozpoczęcia działania 5.2: rok 2018 oraz termin zakończenia: rok 2020, a więc cały okres realizacji Programu.

Dyrektor BKA wyjaśniła, że w ramach działania 5.2 w MNiSW, w zakresie przedsięwzięcia nr 1, zaplanowano przeszkolenie około 180 pracowników, w dziewięciu edycjach szkoleń, po trzy w każdym roku realizacji Programu. Ponadto wyjaśniła, że poza planem realizacji działań w MNiSW nie opracowywano innych planów (harmonogramów) określających realizację działania 5.2 w poszczególnych okresach sprawozdawczych.

NIK nie podziela wyjaśnień Dyrektora BKA, gdyż podział ujętej w planie realizacji działań liczby 180 uczestników na dziewięć grup, nie jest jednoznaczny z określeniem realizacji szkoleń, jako trzech rocznie. Zdaniem NIK w przypadku działań, które można podzielić na pewne etapy, harmonogram powinien uwzględniać w miarę szczegółowe określenie prac i terminów składających się na poszczególne etapy, w celu optymalizacji osiągnięcia rezultatów oraz możliwości faktycznego monitorowania realizacji prac składających się na dany etap (okres).

(akta kontroli str. 45-46, 112-118, 689-692, 886-893)

**OCENA
CZĄSTKOWA**

Minister NiSW zapewnił warunki dla wykonywania zadań określonych w RPPK na lata 2018-2020. Sposób realizacji zadań Programu wynikał z zapisów regulaminów organizacyjnych MNiSW, a także wewnętrznych regulaminów BAK. Wyznaczenia koordynatora RPPK na lata 2018-2020 dokonano po utworzeniu Zespołu nie zwiększając stanu etatowego i nie tworząc odrębnych struktur. Plan realizacji działań został przygotowany przez Koordynatora na odpowiednim wzorze, jednak z 12 dniowym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w pkt 4.3 RPPK na lata 2018-2020, tj. 30 dni od dnia otrzymania upoważnienia do występowania w charakterze koordynatora. W harmonogramie nie określono etapów realizacji działań 5.2 i 5.3, a jako termin ich realizacji wskazano cały okres trwania Programu - lata 2018-2020. Półroczne i roczne sprawozdania, zatwierdzone przez Członka Zespołu, przekazywane były terminowo i na odpowiednim wzorze.

OBSZAR 2. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018 – 2020

**Opis stanu
faktycznego**

Cel główny Programu realizowany w ramach zadania 5 w MNiSW związany z podniesieniem świadomości społecznej dotyczącej przeciwdziałania zachowaniom korupcyjnym, poprzez realizację m.in. celu szczegółowego, polegającego na wzmocnieniu działań prewencyjnych i edukacyjnych, zdaniem członka Zespołu, został osiągnięty. Pan Włodzimierz Bernacki, Sekretarz Stanu w MEiN, wyjaśnił, że działania realizowane przez MNiSW ukierunkowane były na wzmocnienie przedsięwzięć zapobiegających powstawaniu zjawiska korupcji. W MNiSW wdrożono działania edukacji antykorupcyjnej⁴⁰.

W ramach działania 5.3 zaplanowano przedstawienie jednostkom z sektora nauki i szkolnictwa wyższego propozycji edukacyjnych programów sektorowych. Jednocześnie w planie realizacji działań wskazano na posiadaną przez uczelnie

⁴⁰ M.in. udostępnianie pracownikom publikacji dotyczących zapobiegania korupcji, publikowanie na stronie intranetowej linków do publikacji antykorupcyjnych, szkolenia zewnętrzne, szkolenia e-learningowe na platformie CBA.

wyższe autonomię, również programową. W złożonych wyjaśnieniach Sekretarz Stanu zwrócił uwagę, że Minister nie ma prawa ingerować (narzucać obowiązku wykonania) w działania rektorów, może jedynie zachęcać do podejmowania określonych działań, w tym tworzenia i realizacji przez uczelnie programów dla studentów i nauczycieli akademickich oraz prowadzenia przez uczelnie kampanii informacyjnych.

(akta kontroli str. 927-932)

MNiSW realizowało działania 5.2 i 5.3 w ramach zadania 5 przewidzianego w Planie realizacji. W sprawozdaniu końcowym z realizacji zadań i działań RPPK wykazano ich zrealizowanie. Szczegółowy stan realizacji działań prezentował się następująco:

- w ramach działania 5.2: realizowano przedsięwzięcie nr 1, nr 2 i nr 3, tj. organizowano szkolenia w obszarze przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym dla pracowników MNiSW i pracowników uczelni wyższych oraz publikowano informacje oraz materiały e-learningowe dotyczące przeciwdziałania korupcji w intranecie oraz na stronach internetowych MNiSW (termin realizacji: lata 2018-2020). W 2018 r. przeprowadzono trzy sesje szkolenia wewnętrznego skierowanego do pracowników MNiSW oraz dwie sesje szkolenia skierowanego do kadr uczelni wyższych. W 2019 r. przeprowadzono łącznie pięć sesji szkolenia oraz szkolenie i egzamin w ramach programu służby przygotowawczej do służby cywilnej dla pracowników MNiSW. Natomiast dla pracowników uczelni wyższych przeprowadzono warsztaty oraz trzy sesje szkolenia antykorupcyjnego. Natomiast w 2020 r. przeprowadzono szkolenie dla kadry zarządzającej MNiSW. W wyniku kontroli stwierdzono, że za pośrednictwem strony intranetowej MNiSW (zakładka Antykorupcja) przekierowywano pracowników do aktualnych materiałów informacyjnych oraz e-learningowych zamieszczanych na stronie internetowej CBA, a także opublikowano link do platformy e-learningowej CBA⁴¹ oraz treść RPPK na lata 2018-2020. Działanie zostało zrealizowane w całości.

- w ramach działania 5.3: wydano *Rekomendacje Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 listopada 2019 r. w sprawie działań edukacyjnych i profilaktycznych mających na celu zapobieganie korupcji w szkolnictwie wyższym i nauce*⁴².

Okres realizacji działania 5.3 określono w Planie realizacji na: I kwartał 2019 r. – III kwartał 2020 r. W sprawozdaniu końcowym z realizacji RPPK na lata 2018-2020 wskazano, że Minister NiSW w dniu 6 listopada 2019 r. podpisał Rekomendacje, które przesłano do jednostek nadzorowanych w dniu 7 listopada 2019 r. oraz opublikowano na stronie internetowej.

Pan Włodzimierz Bernacki, przedstawiciel Ministra EiN w pracach Zespołu wyjaśnił: „Podstawą do opracowania i wdrożenia edukacyjnych programów sektorowych w ramach działania 5.3,(...) miały być wytyczne opracowane przez KPRM w ramach działania 5.1. Zarówno Koordynator Programu, jak i członek Zespołu, występowali z wnioskami do CBA o podjęcie działań, które miały służyć opracowaniu sektorowych programów edukacyjnych (...). Wytyczne Szefa KPRM (...) zawierały ogólne zalecenia dotyczące sektorowych programów edukacyjnych. Opracowanie edukacyjnych programów sektorowych, uwzględniających specyfikę jednostek szkolnictwa wyższego, zgodnie z zaleceniami zawartymi w ww. Wytycznych, wymagałoby zaangażowania znacznych środków finansowych oraz

⁴¹ <https://szkolenia-antykorupcyjne.edu.pl>.

⁴² Dalej: Rekomendacje.

znaczących zasobów ludzkich zarówno po stronie Ministerstwa, jak i uczelni wyższych. W związku z tym, w MNiSW podjęto decyzję, że działanie 5.3 zostanie zrealizowane przez wydanie Rekomendacji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 listopada 2019 r. w sprawie działań edukacyjnych i profilaktycznych mających na celu zapobieganie korupcji w szkolnictwie wyższym i nauce.” oraz „Wydanie Rekomendacji (...) uznano za realizację miernika dla działania 5.3. Informacja o zrealizowaniu tego działania została zawarta w Sprawozdaniu z realizacji zadań lub działań RPPK na lata 2018-2020 za 2019 rok, dlatego nie podejmowano działań w celu jego zmiany.”

MNiSW podejmowało działania mające na celu opracowanie edukacyjnych programów sektorowych. W tym celu kierowano pisma do Szefa CBA z prośbą o wsparcie. Wydanie Rekomendacji zostało ujęte w sprawozdaniu rocznym za 2019 rok i wobec braku uwag ze strony Przewodniczącego Zespołu zostało uznane za realizację działania 5.3.

NIK zauważa jednak, że już w momencie podjęcia decyzji o innej formie realizacji działania 5.3 Koordynator powinna wystąpić z wnioskiem o zmianę planu realizacji działań - zgodnie z pkt 4.3 Programu na lata 2018 – 2020 (podrozdział *Zadania do realizacji w ramach poziomów I – III*).

(akta kontroli str. 689-696, 829-835, 927-936)

Wszystkie szkolenia przeprowadzone w MNiSW w ramach RPPK, wykazane w sprawozdaniach zostały przewidziane do realizacji w ramach edycji RPPK na lata 2018–2020. Nie realizowano innych działań dotyczących wzmocnienia działań prewencyjnych i edukacyjnych, poza wskazanymi w Planie realizacji.

Poziom osiągnięcia planowanych mierników w ramach działań 5.2 i 5.3 został opisany w obszarze 3 niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 45-49, 821-824, 829-835)

W opracowanym przez Koordynatora planie realizacji działań, określone zostały ogólne terminy realizacji działań. (szczegółowy opis zamieszczono w obszarze 1 wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 11-46, 112-200, 689-692, 821-834, 886-893)

W sprawozdaniu końcowym ze stanu realizacji RPPK wykazano, że z powodu stanu epidemii COVID-19 nie zrealizowano przeznaczonych dla kadr zarządzających szkołami wyższymi dwóch szkoleń⁴³ pt. *Przeciwdziałanie zjawiskom korupcyjnym w obszarze szkolnictwa wyższego*. Zgodnie z wyjaśnieniami Koordynatora, w sytuacji ogłoszenia ogólnokrajowego lockdownu i jednoczesnym osiągnięciu miernika realizacji działania 5.2 dotyczącego ilości przeszkolonych osób, podjęto decyzję o odstąpieniu od przeprowadzania zaplanowanych na 2020 r. szkoleń z uwagi na zagrożenie zdrowia uczestników.

W dniu 6 listopada 2019 r. Minister NiSW podpisał Rekomendacje, które przesłano do jednostek nadzorowanych przez Ministra NiSW w dniu 7 listopada 2019 r.⁴⁴.

⁴³ Ostatecznie przeprowadzono pięć szkoleń z siedmiu zaplanowanych.

⁴⁴ Przedmiotowe rekomendacje Ministra NiSW dla jednostek nadzorowanych oraz pismo przewodnie skierowane do tych jednostek znajdują się na stronie: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/rekomendacje-ministra-w-sprawie-dzialan-edukacyjnych-i-profilaktycznych-majacych-na-celu-zapobieganie-korupcji-w-szkolnictwie-wyzzszym-i-nauce>.

Rekomendacje zostały wydane, w związku z niemożnością przygotowania zaplanowanego pierwotnie programu sektorowego.

Realizacja podejmowanych działań rozpoczęła się po uchwaleniu RPPK.

(akta kontroli str. 660-669, 829-835, 880-891, 927-932)

W cz. 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka nie przeprowadzono kontroli wewnętrznych dotyczących korupcji, ze względu na fakt, że stanowisko ds. kontroli wewnętrznej funkcjonujące w strukturze Biura Dyrektora Generalnego w MNiSW było nieobsadzone w latach 2018-2020. Natomiast komórka audytu wewnętrznego MNiSW w latach 2018-2020 nie badała zagadnień związanych z korupcją, w tym z realizacją RPPK.

(akta kontroli str. 99-101, 107)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

**OCENA
CZĄSTKOWA**

Minister prawidłowo realizował działania określone w Rządowym Programie, zgodnie z przyjętym planem ich realizacji. Realizacja działań 5.2 i 5.3, określonych w RPPK na lata 2018-2020, wskazuje na osiągnięcie zakładanych celów w zakresie wzmocnienia działań prewencyjnych i edukacyjnych. Wdrożono realizację modułów szkoleniowych dotyczących antykorupcji wśród pracowników resortu i pracowników uczelni wyższych. Zrealizowano przedsięwzięcie polegające na udostępnianiu pracownikom aktualnych informacji i materiałów e-learningowych w postaci linków do materiałów CBA.

Natomiast NIK zauważa, że decyzja o innej formie realizacji przedsięwzięcia dla działania 5.3, polegająca na wydaniu i przekazaniu jednostkom podległym i nadzorowanym *Rekomendacji w sprawie działań edukacyjnych i profilaktycznych mających na celu zapobieganie korupcji w szkolnictwie wyższym i nauce*, powinna zostać zgłoszona przez Koordynatora w formie wniosku o zmianę planu realizacji działań.

OBSZAR

3. Efekty realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018 – 2020 w zakresie osiągnięcia zaplanowanych mierników określonych w Planie realizacji zadań i działań RPPK na lata 2018 – 2020

Opis stanu
faktycznego

W Planie realizacji RPPK na lata 2018-2020 dla działań 5.2 i 5.3 realizowanych przez MNiSW określono następujące mierniki:

- dla działania 5.2:

1) liczba pracowników MNiSW, którzy w ramach rozwoju kompetencji wezmą udział w module szkoleniowym dotyczącym przeciwdziałania korupcji: około 180 osób. W każdym roku Dyrektor BKA MNiSW przekazywała informacje podsumowujące przeprowadzone szkolenia do Dyrektora Generalnego MNiSW⁴⁵. W sprawozdaniu końcowym wykazano, że w latach 2018-2020 szkoleniami objęto

⁴⁵ Pisma Dyrektora Biura Kontroli i Audytu skierowane do Dyrektora Generalnego MNiSW informujące o przeprowadzeniu szkoleń: 1) nr BKA.SPK.240.1.2.2018/AŚ z dnia 14 listopada 2018 r., 2) pismo z dnia 17 stycznia 2019 r. (identyfikator kosztulki: 759718); 3) nr BKA.SPK.1520.1.2.2019/AŚ z dnia 27 lutego 2019 r.; 4) pismo z dnia 11 marca 2019 r. (identyfikator kosztulki: 777350); 5) nr BKA.SPK.1520.1.3.2019/AŚ z dnia 2 kwietnia 2019 r.; 6) nr BKA.SPK.1520.2.3.2019/aŚ z dnia 31 października 2019 r.; 7) nr BKA.SPK.1520.1.2.2020/AŚ z dnia 20 lipca 2020 r.

176 osób. W 2018 r. przeprowadzono szkolenie dla 60 pracowników⁴⁶, w 2019 r. – 92⁴⁷, a w 2020 r. przeszkolono 24 osoby⁴⁸. Miernik został osiągnięty w całości.

2) liczba pracowników uczelni wyższych, którzy w ramach rozwoju kompetencji zarządczych wezmą udział w module szkoleniowym dotyczącym przeciwdziałania korupcji: około 100 osób. Przedłożone do kontroli dokumenty wskazują, że w ramach prowadzonych szkoleń przeszkolono łącznie 106 osób, tj. 83 osób w ramach PO WER⁴⁹ i 23 osoby podczas warsztatów pn. „Przeciwdziałanie zjawiskom korupcyjnym w instytucjach publicznych” zorganizowanych w ramach XI Konferencji Dyrektorów Szpitali Klinicznych. Miernik został osiągnięty w całości.

3) przekazywanie materiałów informacyjnych oraz e-learningowych na stronę intranetową (zakładka Antykorupcja) oraz stronę internetową MNiSW. Kontrola wykazała, że w wewnętrznej sieci Ministerstwa na stronie www.intranet.nauka.gov.pl zamieszczono materiały informacyjne oraz e-learningowe związane z realizacją Programu, w tym m.in.:

- w zakładce „Przeciwdziałanie korupcji” zamieszczono: dwa „Poradniki CBA” oraz „Poradnik MSZ” (z 2015 r.); link do platformy e-learningowej CBA: <https://szkolenia-antykorupcyjne.edu.pl> oraz link do strony ze szkoleniem „Etyka, przeciwdziałanie korupcji i konfliktowi interesów” i przekierowujący na stronę: szkolenia.nauka.gov.pl/login/index.php;

- w zakładce „Rządowy Program Przeciwdziałania Korupcji” zamieszczono linki do dwóch dokumentów: Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020 oraz Sprawozdania końcowego z realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020;

- w zakładce „e-learning CBA” zamieszczono przekierowanie szkoleń dot. korupcji w administracji publicznej, korupcji w biznesie oraz przeciwdziałaniu korupcji na platformie e-learningowej CBA pod adresem: <https://szkolenia-antykorupcyjne.edu.pl/>;

- w zakładce „Polityka antykorupcyjna” zamieszczono Zarządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 30 lipca 2018 r. w sprawie polityki antykorupcyjnej w MNiSW.

Ustalono również, że na stronach internetowych z Komunikatami MNiSW z lat 2018-2020:

⁴⁶ Szkolenie pn. „Przeciwdziałanie zjawiskom korupcji w instytucji publicznej” odbyło się w trzech terminach: 11, 18 i 25 października 2018 r. i objęło pracowników średniego i niższego szczebla w MNiSW zatrudnionych na stanowiskach zagrożonych korupcją.

⁴⁷ Szkolenie pn. „Przeciwdziałanie zjawiskom korupcji w instytucji publicznej”: w terminie 15 stycznia 2019 r. przeszkolono trzech pracowników niższego szczebla w MNiSW (służba przygotowawcza), w terminie 12 lutego 2019 r. przeszkolono dziewięciu pracowników z kadry średniego szczebla zarządzania w MNiSW (naczelnicy i koordynatorzy); w terminie 11 marca 2019 r. przeszkolono jednego pracownika niższego szczebla (służba przygotowawcza); w terminie 27 marca 2019 r. przeszkolono siedmiu pracowników kadry średniego szczebla zarządzania w MNiSW (naczelnicy i koordynatorzy); w terminach: 17, 24 i 29 października 2019 r. przeszkolono 72 pracowników niższego szczebla w MNiSW, zatrudnieni na stanowiskach zagrożonych korupcją.

⁴⁸ Szkolenie w zakresie prewencji antykorupcyjnej dedykowane kadrze wyższego szczebla zarządzania w MNiSW odbyło się w terminie 27 lutego 2020 r. Przeszkolono 23 dyrektorów i jednego naczelnika.

⁴⁹ We wnioskach o refundację wydatków kwalifikowanych wskazano, że: 1) w dniach 16 i 23 listopada 2018 r. przeprowadzono szkolenia dla kadry kierowniczej administracji uczelni w temacie „Przeciwdziałanie zjawiskom korupcyjnym w obszarze szkolnictwa wyższego”, w których udział wzięły 22 osoby; 2) w dniach 13 i 20 listopada 2019 r. zorganizowano szkolenia pn. „Przeciwdziałanie zjawiskom korupcji w instytucji publicznej” skierowane do kadry zarządzającej oraz administracyjnej uczelni, w których udział wzięło 33 osoby; 3) w dniu 27 listopada 2019 r. zrealizowano szkolenie pn. „Przeciwdziałanie zjawiskom korupcyjnym w obszarze szkolnictwa wyższego”, w którym udział wzięło 28 osób.

- 29 października 2019 r. zamieszczono komunikat o szkoleniu „Przeciwdziałanie zjawiskom korupcyjnym w obszarze szkolnictwa wyższego” w ramach projektu „Liderzy w zarządzaniu uczelniami” realizowanego w ramach PO WER, dedykowane kadrom zarządzającym szkołami wyższymi;

- 8 listopada 2019 r. zamieszczono Rekomendacje.

Sekretarz Stanu w MEiN p. Włodzimierz Bernacki wyjaśnił: „Przekazywanie materiałów informacyjnych na stronę intranetową (zakładka Antykorupcja) oraz na stronę internetową MNiSW uzależnione było od aktualnych informacji udostępnianych przez CBA. Dostęp do aktualnych materiałów informacyjnych oraz e-learningowych związanych z tematem korupcji i jej przeciwdziałania zapewniony został przez automatyczne przekierowanie ze strony intranetowej – zakładka Antykorupcja na stronę CBA.” Miernik został osiągnięty w całości.

- dla działania 5.3: miernik - przedstawienie jednostkom z sektora nauki i szkolnictwa wyższego propozycji edukacyjnych programów sektorowych. Działanie 5.3 było realizowane dopiero od drugiego półrocza 2019 r. z uwagi na opóźnienia KPRM w przekazaniu projektów wytycznych dla sektorowych programów edukacyjnych kierowanych do instytucji podległych i nadzorowanych (działanie 5.1). Wytyczne zostały podpisane przez Szefa KPRM w dniu 27 maja 2019 r. i przekazane do MNiSW w dniu następnym.

W sprawozdaniu końcowym ze stanu realizacji RPPK w zakresie miernika do działania 5.3 MNiSW wykazało, że w dniu 6 listopada 2019 r. Minister NiSW podpisał Rekomendacje, które przesłano do jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministra NiSW w dniu 7 listopada 2019 r. W ocenie NIK działanie to zostało zrealizowane, a miernik osiągnięty.

(akta kontroli str. 689-696, 829-834, 927-932)

W latach 2018-2019 w MNiSW podejmowano działania mające na celu realizację działań Programu, w tym działania 5.3 zgodnie z przyjętym Planem realizacji⁵⁰. Dyrektor Departamentu DKA wyjaśnił, że po zapoznaniu się zaleceniami zawartymi w Wytycznych z dnia 27 maja 2019 r. Szefa KPRM w zakresie stałych szkoleń antykorupcyjnych prowadzonych przez urzędy centralne oraz dla sektorowych programów edukacyjnych kierowanych do instytucji podległych i nadzorowanych podjęto decyzję o opracowaniu Rekomendacji. Informacja o zrealizowaniu działania 5.3 została zawarta w sprawozdaniu rocznym za 2019 r. Sekretarz Stanu w MEiN p. Włodzimierz Bernacki wyjaśnił, że wydanie Rekomendacji uznano za realizację miernika dla działania 5.3, zawarto taką

⁵⁰ Pisma Podsekretarza Stanu i przedstawiciela Ministra NiSW w pracach Międzyresortowego Zespołu do spraw Koordynacji i Monitorowania Wdrażania „Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020” (Zespół), skierowane do Szefa CBA: 1) z dnia 11 lipca 2018 r. z prośbą o zapewnienie wsparcia eksperckiego przy przygotowaniu materiałów edukacyjnych w ramach realizacji działań 5.2 i 5.3; 2) z dnia 9 stycznia 2019 r. z sugestią zwołania roboczego posiedzenia Zespołu poświęconego wyłącznie kwestii opracowania sektorowych programów edukacyjnych. W piśmie zaproponowano także „możliwość utworzenia wspólnej platformy internetowej, która ułatwiłaby nie tylko wzajemną komunikację pomiędzy koordynatorami, ale przede wszystkim usprawniłaby obieg dokumentów opracowywanych i konsultowanych w trybie roboczym”. CBA nie udzieliło odpowiedzi na ww. pisma. Pismo Koordynatora RPPK w MNiSW skierowane do Dyrektora Gabinetu Szefa CBA z dnia 2 września 2019 r., w którym proponowano jako temat ważny do poruszenia na warsztatach organizowanych przez CBA dla koordynatorów RPPK: „opracowanie metodologii przygotowania i wdrożenia możliwie jak najszybciej ujednoczonych edukacyjnych programów sektorowych skierowanych (...) do jednostek podległych i nadzorowanych”. Ostatecznie CBA nie zorganizowało warsztatów. Ponadto w ramach przygotowań do realizacji działania 5.3 Biuro Kontroli i Audytu MNiSW zgłosiło w dniu 23 października 2018 r. do Planu zakupów na rok 2019 r. MNiSW zakup: „Opracowanie edukacyjnego programu sektorowego dla jednostek nadzorowanych przez MNiSW”. Ostatecznie odstąpiono od realizacji zakupu.

informację w ww. sprawozdaniu i nie podejmowano działań w celu jego zmiany. Natomiast w sprawozdaniach okresowych nie zamieszczano wniosków oraz rekomendacji mających służyć osiągnięciu założonych mierników, w tym dla działania 5.3, ponieważ nie przewidywał tego wzór sprawozdania.

(akta kontroli str. 689-696, 829-835, 927-932)

W złożonych wyjaśnieniach Koordynator RPPK w MNiSW poinformowała: „Wskazana wcześniej forma sprawozdania z realizacji zadań/działań „Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020” nie zawierała elementów na zamieszczanie wniosków i rekomendacji. Pomimo to w sprawozdaniu za 2018 rok, w przypisie zamieściłam informację o braku Wytycznych, a także informację o piśmie BKA.SPK.174.2.2018/AŚ z dnia 11.07.2018 r. W sprawozdaniu za I półrocze 2019 roku, w przypisie zamieściłam informację o braku realizacji zadania z uwagi na zbyt krótki termin, jaki upłynął od przekazania przez KPRM Wytycznych, a także poinformowałam o przygotowywaniu przez MNiSW Komunikatu, który zostanie przekazany jednostkom nadzorowanym. Ostateczne miernik działania 5.3 przyjął formę Rekomendacji Ministra, co zostało opisane w sprawozdaniu za 2019 rok.” Ponadto Koordynator podkreśliła: „o wszelkich opóźnieniach, czy sposobie realizacji mierników członek Zespołu na bieżąco informował Szefa CBA.”

(akta kontroli str. 689-696)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

**OCENA
CZĄSTKOWA**

Zakładane w Planie realizacji efekty realizowanych działań w MNiSW zostały osiągnięte. Mierniki dla obu realizowanych działań (5.2 – trzy mierniki i 5.3 – jeden miernik) zostały osiągnięte. Liczba pracowników resortu oraz liczba pracowników uczelni wyższych biorących udział w modułach szkoleniowych dotyczących antykorupcji wyniosła odpowiednio 176 oraz 106 osób. Udostępniano materiały informacyjne i e-learningowe na stronie intranetowej (www.intranet.nauka.gov.pl zakładka Antykorupcja) oraz stronie internetowej MNiSW. Natomiast w przypadku działania 5.3 zrealizowano miernik poprzez wydanie przez Ministra NiSW i przekazanie jednostkom nadzorowanym *Rekomendacji w sprawie działań edukacyjnych i profilaktycznych mających na celu zapobieganie korupcji w szkolnictwie wyższym i nauce.*

Ministerstwo Edukacji Narodowej

OBSZAR

1. Warunki realizacji zadań Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018 – 2020

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z RPPK na lata 2018-2020 MEN realizowało cztery działania w ramach dwóch zadań:

- w ramach zadania 5 - Wdrożenie edukacji antykorupcyjnej do programów kształcenia i doskonalenia funkcjonariuszy publicznych oraz osób pełniących funkcje publiczne dwa działania: 5.2 - Wdrożenie stałych, cyklicznych programów edukacyjnych oraz szkoleń w zakresie etyki, przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów oraz 5.3 - Opracowanie i wdrożenie edukacyjnych programów sektorowych przez poszczególne resorty i urzędy centralne, skierowanych również do instytucji podległych lub nadzorowanych;

- w ramach zadania 6 - Kształtowanie świadomości społecznej przez edukację antykorupcyjną⁵¹ dwa działania przypisane MEN zostały powierzone jednostce podległej Ministrowi – Ośrodkowi Rozwoju Edukacji: działanie 6.1 - Wspieranie edukacji antykorupcyjnej, zgodnie z celami i treściami nauczania określonymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego⁵² oraz działanie 6.2 - Upowszechnianie materiałów dydaktycznych i informacyjnych wspomagających nauczycieli w realizacji zagadnień dotyczących przeciwdziałania korupcji⁵³.

Minister nie pełnił roli realizatora współpracującego, był realizatorem wiodącym. Działania: 5.3, 6.1 i 6.2 realizował przy pomocy jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministra Edukacji Narodowej, które realizowały zadania bezpośrednio.

W MEN powołanie na stanowisko koordynatora RPPK na lata 2018-2020 nastąpiło bez zwiększania stanu etatowego i tworzenia odrębnych struktur organizacyjnych w urzędzie.

Zgodnie ze wskazaniem zawartym w pkt 4.3.1. *I - poziom Koordynatorzy realizacji Programu* - wyznaczenie koordynatora powinno nastąpić nie później niż w ciągu 30 dni od uchwalenia Programu, przy czym wyznaczenie lub odwołanie koordynatora następowało na podstawie decyzji właściwego członka Zespołu. Wyznaczenia koordynatora w MEN dokonano po 24 sierpnia 2018 r., tj. po utworzeniu Zespołu. W odpowiedzi na pismo Szefa CBA z 6 września 2018 r. Minister Edukacji Narodowej, 10 września 2018 r. wyznaczył do udziału w pracach Zespołu p. Macieja Kopcia, Podsekretarza Stanu w MEN. W dniu 5 października 2018 r., wskazany przez Ministra członek Zespołu, wyznaczył, radcę ministra w Biurze Kontroli, na koordynatora RPPK na lata 2018-2020. Wyznaczenie do pełnienia tej funkcji nastąpiło po upływie 271 dni od wejścia w życie Uchwały w sprawie Programu RPPK na lata 2018-2020 i 289 dni od dnia uchwalenia Programu⁵⁴. Członek Zespołu 5 października 2018 r.⁵⁵, poinformował Szefa CBA o wyznaczeniu koordynatora w MEN. Dyrektor DKA

⁵¹ Dalej: zadanie 6.

⁵² Dalej: działanie 6.1.

⁵³ Dalej: działanie 6.2.

⁵⁴ Uchwała Nr 207 Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020 uchwała weszła w życie dzień po jej ogłoszeniu, tj. 6 stycznia 2018 r., uchwalenie Programu - 19 grudnia 2017 r.

⁵⁵ Pismo nr BK-WKl.031.6.2018.AL z dnia 5 października 2018 r.

wyjaśnił, że opóźnienie w powołaniu koordynatora wynikało z uwarunkowań formalnych zawartych w pkt. 4.3.1. I Programu. Wskazał, że Koordynator równolegle realizowała zadania związane z zakończeniem poprzedniego Programu RPPK na lata 2014-2019 jak i rozpoczęciem kolejnego na lata 2018-2020. Koordynator uczestniczyła w opiniowaniu projektu RPPK na lata 2018-2020, a uwagi dotyczące sposobu realizacji działania 6.1 i 6.2 zostały uwzględnione w procedowaniu projektu. Ponadto wyjaśnił, że Koordynator z właściwymi departamentami MEN wypracowała sposoby realizacji działań ujętych w Programie na lata 2018-2020, które następnie zostały uwzględnione i ujęte w planie realizacji działań dla MEN.

Koordynator zrealizowała terminowo swoje zadania w zakresie opracowania planu realizacji działań RPPK na lata 2018-2020. Koordynacja realizacji zadań i działań RPPK na lata 2018-2020 uwzględniona została w zakresie obowiązków na stanowisku radcy ministra w Biurze Kontroli oraz w Wewnętrznym Regulaminie Organizacyjnym Biura Kontroli⁵⁶. Realizacja zadań Koordynatora nie była odrębnie wynagradzana.

(akta kontroli str. 213, 335-344, 345-347, 348-361, 510-514)

Koordynator Programu posiadała doświadczenie zawodowe w obszarze kontroli w administracji publicznej, w tym na samodzielnych stanowiskach oraz doświadczenie w związku z koordynowaniem realizacji zadań i działań RPPK na lata 2014-2019 w MEN. W ramach rozwoju kompetencji zawodowych Koordynator uczestniczyła w czterech szkoleniach adresowanych do koordynatorów Programu, tj. w dwóch szkoleniach organizowanych przez Krajową Szkołę Administracji Publicznej: *Przeciwdziałanie nadużyciom i korupcji* (wrzesień 2018 r.) i *Wewnętrzne procedury antykorupcyjne a realizacja kontroli zarządczej w administracji publicznej* (październik 2019 r.) oraz w dwóch szkoleniach organizowanych przez CBA: *Przeciwdziałanie korupcji* (sierpień 2019 r.), *Korupcja w administracji publicznej e-learning* (sierpień 2019 r.). Koordynator uczestniczyła w dwóch spotkaniach organizowanych przez CBA: 17 grudnia 2018 r., które dotyczyło m.in. sposobu realizacji zadań Programu oraz opracowywania planów realizacji Programu i sprawozdań oraz 28-29 marca 2019 r. w spotkaniu koordynatorów w Lucieniu, którego celem była wymiana doświadczeń instytucji biorących udział w realizacji Programu. Ponadto Koordynator uczestniczyła w posiedzeniu roboczym Zespołu na szczeblu koordynatorów w dniach 22-30 czerwca 2020 r., podczas którego omówiono zagadnienia stanu realizacji Programu w resortach, rozwiązania na rzecz wdrożenia rekomendacji zawartych w raporcie V rundy ewaluacyjnej Grupy Państwa Przeciwko Korupcji Rady Europy (GRECO), funkcjonowanie mechanizmu rejestru korzyści w resortach, prace CBA nad wzorcowym modelem rejestru korzyści.

(akta kontroli str. 340-347, 356-362, 415-419)

Sposób realizacji działań wynikających z RPPK na lata 2018-2020 wynikał z zapisów regulaminu organizacyjnego MEN⁵⁷. Zgodnie z § 4 pkt 11 Regulaminu organizacyjnego do zadań departamentów należało – w ramach zakresów ich

⁵⁶ Zatwierdzonym przez Dyrektora Generalnego Ministerstwa Edukacji Narodowej w dniu 22 maja 2019 r.

⁵⁷ Załącznik do zarządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Edukacji Narodowej. Wcześniej obowiązywał tekst ujednolicony załącznika do zarządzenia nr 49 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Edukacji Narodowej, uwzględniający zmiany wprowadzone zarządzeniami Ministra Edukacji Narodowej: nr 7 z dnia 14 lutego 2018 r., nr 11 z dnia 9 marca 2018 r., nr 16 z dnia 22 maja 2018 r., nr 14 z dnia 15 maja 2019 r. oraz nr 27 z dnia 1 sierpnia 2019 r.

działania – realizacja zadań Ministerstwa, w tym m.in. w szczególności: realizowanie i monitorowanie zadań wynikających z aktów normatywnych, programów rządowych i innych dokumentów, a także z poleceń członków kierownictwa Ministerstwa. Realizacja działań 6.1 i 6.2 należała do zakresu działania: Departamentu Podręczników, Programów i Innowacji (DPPI) m.in. zagadnienia i sprawy dotyczące podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego, wdrażania podstawy programowej kształcenia ogólnego (§ 21 pkt. 1 i 20 Regulaminu organizacyjnego MEN) oraz Departamentu Kształcenia Ogólnego (DKO) – należały m.in. (zgodnie § 20 pkt. 29 i 53 Regulaminu organizacyjnego MEN) zagadnienia i sprawy dotyczące nadzoru nad Ośrodkiem Rozwoju Edukacji (ORE) – jednostki podległej Ministrowi będącej publiczną placówką doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym.

Zadania w zakresie działania 5.2 – należały do Biura Organizacyjnego (BO) – m.in. zagadnienia i sprawy szkoleń i rozwoju zawodowego członków korpusu służby cywilnej oraz innych pracowników MEN, w tym w szczególności badanie potrzeb szkoleniowych pracowników, opracowywanie planów, organizowanie i dokumentowanie szkoleń (§ 29 pkt 59 Regulaminu organizacyjnego MEN). Wdrożenie działania 5.3. – stosownie do zaleceń Podsekretarza Stanu w MEN Macieja Kocpia⁵⁸, w związku z wytycznymi Szefa KPRM⁵⁹, zalecono dyrektorom jednostek podległych i nadzorowanych.

(akta kontroli str. 283-328, 363-367, 561-563)

Zgodnie z § 28 pkt 9 Regulaminu organizacyjnego MEN oraz z Wewnętrznym Regulaminem Organizacyjnym Biura Kontroli z dnia 22 maja 2019 r.⁶⁰ zadania związane z koordynowaniem realizacji RPPK na lata 2018-2020 zostały przyporządkowane do Biura Kontroli (BK).

(akta kontroli str. 329-344)

W MEN nie tworzono nowych rozwiązań prawno-organizacyjnych i kadrowych w celu wdrożenia działań RPPK na lata 2018-2020. Realizacja działań Programu z uwagi na ich porównywalny zakres z wcześniejszym RPPK na lata 2014-2019 przebiegała na zasadach stosowanych przy realizacji poprzedniego Programu.

W działania związane z wdrożeniem RPPK na lata 2018-2020 zaangażowanych było pięciu pracowników MEN oraz trzech pracowników ORE. W MEN byli to pracownicy z następujących komórek organizacyjnych: Departamentu Kontroli i Audytu (wcześniej Biuro Kontroli w MEN - Koordynator), Biura Dyrektora Generalnego (wcześniej Biuro Organizacyjne oraz Biuro Kadr i Szkolenia – dwie osoby), Departamentu Podręczników, Programów i Innowacji – jedna osoba, Departamentu Programów Nauczania i Podręczników (wcześniej Departament Podręczników, Programów i Innowacji – jedna osoba). W Ośrodku Rozwoju Edukacji byli to pracownicy: kierownik Wydziału Rozwoju Kompetencji Społecznych i Obywatelskich (do 2020 r.), kierownik Wydziału Kompetencji, Koordynator.

⁵⁸ Pismo nr BK-WK1.031.6.2018.AL z dnia 1 października 2020 r.

⁵⁹ Wytyczne Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w zakresie stałych szkoleń antykorupcyjnych prowadzonych przez urzędy centralne oraz dla sektorowych programów edukacyjnych kierowanych do instytucji podległych i nadzorowanych, przesłane w dniu 27 maja 2019 r. do ministerstw i urzędów centralnych realizujących RPPK na lata 2018-2020.

⁶⁰ Wcześniej, w okresie objętym kontrolą, obowiązywał Wewnętrzny Regulamin Organizacyjny z dnia 9 stycznia 2018 r.

Ponadto ORE przy realizacji działań 6.1 i 6.2 współpracowało z siedmioma osobami, specjalistami zewnętrznymi: dwoma autorami podstawy programowej z zakresu etyki, trzema ekspertami z zakresu edukacji wczesnoszkolnej, dwoma konsultantami w zakresie Aneksu do Poradnika „Etyka nie tylko dla smyka”.

W ramach nadzoru Departament Kształcenia Ogólnego MEN dokonywał weryfikacji przygotowywanych przez ORE sprawozdań okresowych z realizacji RPPK na lata 2018-2020.

W MEN i ORE nie zwiększano liczby osób zaangażowanych w realizację Programu.

(akta kontroli str. 581-583, 586-590, 893-924)

W działaniach: 5.3, 6.1 i 6.2 obok MEN, jako realizatora wiodącego, zostali wskazani realizatorzy współpracujący. W MEN nie tworzone odrębnych mechanizmów przekazywania informacji odnośnie do realizacji Programu, zarówno w obrębie MEN jak i z realizatorami współpracującymi. Przekazywanie informacji realizowano za pomocą poczty elektronicznej (e-mail i fax), elektronicznej platformy usług administracji publicznej (e-PUAP), strony internetowej MEN, a także zgodnie z obowiązującą Instrukcją Kancelaryjną⁶¹.

Koordinator na etapie planowania uzgodniła sposób realizacji poszczególnych działań przez komórki organizacyjne MEN, które zgodnie z Regulaminem organizacyjnym, w ramach zakresów swojego działania realizowały zadania wynikające z programów rządowych. Zostało to potwierdzone przed przekazaniem Planu RPPK na lata 2018-2020 do podpisu Członkowi Międzyresortowego Zespołu Podsekretarzowi Stanu Maciejowi Kopciowi.

(akta kontroli str. 415-462, 591-592)

Zgodnie z pkt. 4.3 Programu, jednym z zadań Koordynatora było opracowanie planu realizacji działań, zawierającego mierniki, zakresy odpowiedzialności i harmonogram prac (wraz z terminami, oceną ryzyka oraz szacunkowymi kosztami wykonania) w ciągu 30 dni od dnia otrzymania upoważnienia do występowania w charakterze koordynatora, wystawionego przez właściwego członka Zespołu. Plan realizacji działań MEN, opracowany przez Koordynatora w ciągu 17 dni od otrzymania upoważnienia od członka Zespołu, przekazany został do CBA w dniu 22 października 2018 r. Plan realizacji działań sporządzony został według wzoru określonego w załączniku nr 1 do Regulaminu prac Zespołu. Zgodnie z uchwalonym Programem środki na realizację działań powinny zostać wygospodarowane w ramach limitu wydatków ustalonych dla danego dysponenta na lata jego realizacji. Wicedyrektor DKA w MEiN wyjaśniła, że w związku z tym w planie realizacji działań przekazanym do CBA nie określono szacunkowych kosztów zaplanowanych działań. Plan realizacji działań MEN zawierał mierniki, zakresy odpowiedzialności, ocenę ryzyka wykonania, źródło finansowania – środki przeznaczone na działalność bieżącą MEN i jednostek podległych i nadzorowanych ze wskazaniem, że koszty działania są trudne do oszacowania. Spośród czterech realizowanych przez MEN działań dla dwóch działań: 6.1 i 6.2 określone zostały etapowe (roczne) harmonogramy. Dla działań o charakterze ciągłym, tj. działań 5.2 i 5.3, które realizowane były w ramach bieżącej działalności MEN oraz jednostek podległych i nadzorowanych nie został ustalony

⁶¹ Załącznik do zarządzenia nr 1 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia w Ministerstwie Edukacji Narodowej instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego, z późn. zm.

harmonogram. Ponadto w przedmiotowym planie wskazano tylko wartości ryzyka bez uzasadnienia przyczyny dokonania takiej oceny.

Według wyjaśnienia Dyrektora DKA dla działań 5.2 i 5.3 ze względu na ich ciągły charakter, nie zakładano etapów realizacji, lecz ich stałą realizację zależnie od potrzeb. Potrzeby szkoleniowe w zakresie etyki, przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów identyfikowane były na bieżąco. Pracowników kierowano na szkolenia zewnętrzne, szkolenia e-learningowe, konferencje. Realizację szkoleń monitorowano na podstawie zaświadczeń i certyfikatów wystawionych uczestnikom szkoleń. Dane o liczbie osób przeszkolonych przedstawiano w półrocznych sprawozdaniach z realizacji RPPK na lata 2018-2020.

Ponadto Dyrektor DKA wyjaśnił, że biorąc pod uwagę zakres poszczególnych działań, które wpisywały się w bieżącą działalność i ich stałą realizację, uzasadnienie dokonania oceny ryzyka uznano za nieistotne. Dla działań 6.1 i 6.2 ryzyko określono na poziomie 1 (małe ryzyko) ze względu na powierzenie ich realizacji ORE, placówce doskonalenia nauczycieli legitymującej się wieloletnim doświadczeniem w zakresie doskonalenia nauczycieli i wspierania ich w realizacji między innymi podstawy programowej. Natomiast dla działań 5.2 i 5.3 ryzyko określono na poziomie 2 (średnie ryzyko). Taka ocena ryzyka wynikała z faktu, że jego realizacja, była powiązana z realizacją przez Szefa KPRM działania 5.1 *Opracowanie projektu wytycznych w zakresie stałych szkoleń antykorupcyjnych prowadzonych przez urzędy centralne oraz dla sektorowych programów edukacyjnych kierowanych do instytucji podległych i nadzorowanych*, co uwzględniono na etapie tworzenia planu realizacji działań dla MEN.

Nie wystąpiły rozbieżności pomiędzy planem realizacji działań MEN i przesłanym do CBA w dniu 22 października 2018 r., a zatwierdzonym przez Szefa CBA, Planem realizacji w zakresie dotyczącym MEN. W latach 2018-2020 w MEN nie były wprowadzane zmiany do planu realizacji działań MEN, jak również nie zidentyfikowano potrzeby powołania grupy lub zespołu roboczego.

(akta kontroli str. 206-211, 368-379, 415-419, 608-610)

Wszystkie działania umieszczone w planie realizacji działań MEN były kontynuacją działań realizowanych przez MEN w ramach RPPK na lata 2014-2019. Zakres działań wskazanych do realizacji przez Ministra Edukacji Narodowej w RPPK na lata 2018-2020 był porównywalny z zakresem realizowanym w ramach poprzedniego Programu, co nie wymagało ustanowienia nowych zasad realizacji i przeprowadzenia analiz celowości.

Według wyjaśnień Dyrektora DKA: „Działania realizowane przez MEN w ramach RPPK 2014-2019 i RPPK 2018-2020 nie były działaniami incydentalnymi, mają one charakter ciągły i wpisują się w działania Ministerstwa. (...) Realizowane w RPPK 2018-2020 Działanie 5.2 Wdrożenie stałych, cyklicznych programów edukacyjnych oraz szkoleń w zakresie etyki, przeciwdziałania korupcji i konfliktów interesu oraz Działanie 5.3 Opracowanie i wdrożenie edukacyjnych programów sektorowych przez poszczególne resorty i urzędy centralne, skierowanych również do instytucji podległych lub nadzorowanych w ramach Zadania 5 Wdrożenia edukacji antykorupcyjnej do programów kształcenia i doskonalenia funkcjonariuszy publicznych oraz osób pełniących funkcje publiczne są kontynuacją poniżej wymienionych zadań stałych z poprzedniego Programu - RPPK 2014-2019: Organizowanie i prowadzenie szkoleń w zakresie przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów oraz Upowszechnianie wśród pracowników urzędu wiedzy

w zakresie zagrożeń korupcyjnych i konfliktu interesów z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej (np. strony intranetowe i internetowe ministerstw lub urzędów centralnych).”

Działanie 5.3 w RPPK na lata 2018-2020 było kontynuacją realizowanego w ramach RPPK na lata 2014-2019 działania 14.4 Opracowanie i wdrożenie edukacyjnych programów sektorowych przez poszczególne resorty/urzędy centralne, skierowanych również do instytucji podległych/nadzorowanych, w szczególności mających status organów. Natomiast działania 6.1. i 6.2. były kontynuacją działań 15.1. - Realizacja edukacji antykorupcyjnej zgodnie z celami i treściami nauczania określonymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz 15.2 - Upowszechnianie materiałów dydaktycznych i informacyjnych wspomagających nauczycieli w realizacji zagadnień dotyczących przeciwdziałania korupcji RPPK na lata 2014-2019.

Dyrektor DKA wyjaśnił: „Nowe podstawy programowe kształcenia ogólnego dla wszystkich poziomów kształcenia zostały wprowadzone w trakcie trwania RPPK 2014-2019. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego oraz podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, zawierająca odniesienia do szeroko pojętej edukacji antykorupcyjnej została wprowadzona rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 356) oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia z dnia 30 stycznia 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 467). Zagadnienia dotyczące etyki, w tym przeciwdziałania korupcji zostały uwzględnione w podstawie programowej różnych przedmiotów. Cele i treści nauczania ustalone w podstawie programowej są obowiązkowe i muszą zostać uwzględnione w programach nauczania(...) Dyrektor szkoły jest odpowiedzialny za uwzględnienie w zestawie programów nauczania całości podstawy programowej kształcenia ogólnego ustalonej dla danego etapu edukacyjnego, a więc również zagadnień związanych z etyką. Celem zapewnienia nauczycielom wsparcia w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego w obszarze etyki (w tym edukacji antykorupcyjnej), w Planie realizacji RPPK na lata 2018-2020 umieszczono działania temu służące.”

(akta kontroli str. 474-504)

Monitorowanie wdrażania działań określonych w RPPK na lata 2018-2020 przez p. Macieja Kopcia – Podsekretarza Stanu w MEN, wyznaczonego przez Ministra Edukacji Narodowej do udziału w pracach Zespołu realizowane było cyklicznie w odstępach półrocznych, w ramach procesu sporządzania sprawozdań.

Koordinator we współpracy z realizatorami poszczególnych działań sporządzał sprawozdania półroczne i roczne, które po zatwierdzeniu przez Członka Zespołu były przekazywane terminowo do CBA. W przekazywanych przez MEN sprawozdaniach półrocznych i rocznych Przewodniczący Zespołu nie stwierdził nieprawidłowości.

W trakcie trwania Programu nie przeprowadzono ewaluacji.

(akta kontroli str. 380-413, 415-419, 448-453)

Pismem z 1 kwietnia 2021 r., Szef CBA zwrócił się z prośbą o akceptację, w terminie do 8 kwietnia 2021 r., w trybie obiegowym sprawozdania końcowego ze stanu realizacji RPPK. Dane ujęte w przedmiotowym sprawozdaniu w zakresie działań realizowanych przez Ministra Edukacji i Nauki w dziale oświata i wychowanie były tożsame z danymi przekazanymi do CBS w sprawozdaniu końcowym przekazanym 2 lutego 2021 r. (przez ówczesny MEN). W związku z powyższym Sekretarz Stanu w MEiN p. Włodzimierz Bernacki⁶² nie wniósł uwag do projektu ww. sprawozdania przygotowanego przez CBA. Niezgłoszenie uwag, zgodnie z pismem Szefa CBA, uznane zostało za akceptację sprawozdania w niezmienionej formie.

(akta kontroli str. 201, 604-606)

Sprawozdania z realizacji RPPK na lata 208-2020 zatwierdzane były przez członka Zespołu. Sprawozdania opracowane zostały na odpowiednim wzorze, zgodnie z § 9 regulaminu prac Zespołu i przesłane terminowo do Przewodniczącego Zespołu, poza jednodniowym spóźnieniem w przesłaniu sprawozdania rocznego za 2020 r. i sprawozdania końcowego ze stanu realizacji RPPK⁶³. Przewodniczący Zespołu nie zgłaszał uwag do przekazywanych przez MEN sprawozdań.

(akta kontroli str. 206-211, 380-413, 593-603)

Dyrektor DKA wyjaśnił, że w związku ze stanem epidemii COVID-19 zmieniły się warunki realizacji działań. Wprowadzone w związku z epidemią COVID-19 zmiany w sposobie organizowania pracy (praca zdalna) oraz realizacji w formie on-line innych zadań (np. szkoleń) umożliwiły zachowanie ciągłości działań i nie odnotowano w związku z tym opóźnień w ich realizacji.

Podsekretarz Stanu w MEN p. Maciej Kopeć w trakcie realizacji Programu nie zgłaszał do Szefa CBA uwag związanych z realizacją RPPK na lata 2018-2020.

Koordinator nie stwierdziła trudności w realizacji określonych w Programie działań. Koordinator, we współpracy z innymi komórkami MEN i jednostkami podległymi lub nadzorowanymi raz na pół roku przygotowywała sprawozdania z realizacji działań, w których zawierano wskaźniki rezultatu dla poszczególnych działań w danym okresie sprawozdawczym. Sprawozdania stanowiły informację o stanie realizacji planu realizacji działań MEN zarówno dla Zespołu, jak i kierownictwa MEN.

(akta kontroli str. 474-481, 927-932)

Stosownie do pkt. 4.4 „Finasowanie Programu” środki na realizację Programu w latach 2018-2020 powinny zostać wygospodarowane w ramach limitów wydatków ustalonych dla danego dysponenta na te lata.

W planie realizacji działań dla działań 5.2., 5.3., 6.1. i 6.2. wskazano, że koszty działań są trudne do oszacowania⁶⁴, a jako źródło finansowania wskazano odpowiednio środki na bieżącą działalność MEN i jednostek podległych

⁶² Z dniem 15 stycznia 2021 r. Pan Włodzimierz Bernacki, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki wyznaczony został przez Ministra do udziału w pracach Międzyresortowego Zespołu do Spraw Koordynowania i Monitorowania Wdrażania RPPK na lata 2018-2020. Pan Maciej Kopeć, Podsekretarz Stanu w MEN pełnił tę funkcję do dnia 31 grudnia 2020 r.

⁶³ Sprawozdania z realizacji RPPK na lata 201-2020 MEN złożyło do CBA w następujących terminach: sprawozdanie roczne za rok 2018 – 30 stycznia 2019 r., sprawozdanie za I półrocze 2019 – 30 lipca 2019 r., sprawozdanie roczne za rok 2019 – 31 stycznia 2020 r., sprawozdanie za I półrocze 2020 – 31 lipca 2021 r., sprawozdanie roczne za rok 2020 – 2 lutego 2021 r., sprawozdania końcowe – 2 lutego 2021 r.

⁶⁴ W kolumnie *Szacunkowe koszty realizacji (w tys. zł)*.

i nadzorowanych oraz budżet ORE przeznaczony na działania Wydziału Rozwoju Kompetencji Społecznych i Obywatelskich⁶⁵.

(akta kontroli str. 368-373)

Zrealizowane wydatki, wykazane w sprawozdaniach za lata 2018 i 2019 wyniosły: w zakresie działania 5.2 – 10 370 zł na szkolenia pracowników, w zakresie działania 6.1 – 11 270 zł oraz działania 6.2 -1 580 zł za 2018 r. na umowy zlecenie i umowy o dzieło zawarte z ekspertami. Wydatki te nie zostały wykazane w sprawozdaniu końcowym ze stanu realizacji RPPK. Dyrektor DKA wyjaśnił, że w sprawozdaniach częściowych wykazano wyłącznie wydatki wynikające z faktur, zapłaconych podmiotom zewnętrznym w związku z realizacją Programu i nie były to koszty dodatkowe, o których mowa w zaleceniach CBA z dnia 16 stycznia 2020 r.⁶⁶ dotyczących technicznych aspektów wykonywania obowiązku sprawozdawczego. W związku z powyższym w sprawozdaniu końcowym ze stanu realizacji RPPK nie wykazano poniesionych kosztów. Ponadto w trakcie prac nad opracowaniem sprawozdania za rok 2020 i sprawozdania końcowego ze stanu realizacji RPPK w konsultacjach bieżących z CBA koordynator uzyskała potwierdzenie, że w przypadku kosztów, dla których źródłem finansowania są środki przeznaczone na bieżącą działalność podmiotów uczestniczących w realizacji RPPK na lata 2018-2020, należy postąpić zgodnie z przytoczonym zaleceniem. Działania realizowane przez Ministra Edukacji Narodowej (oraz przez jednostki podległe i jednostkę nadzorowaną) w trakcie trwania Programu nie wymagały dodatkowych kosztów i były finansowane ze środków na bieżącą działalność.

(akta kontroli str. 405-413, 460-462, 515-530)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

**OCENA
CZĄSTKOWA**

Minister Edukacji Narodowej zapewnił warunki organizacyjne dla wykonywania zadań określonych w RPPK na lata 2018-2020. Sposób realizacji działań zawartych w Programie wynikał z zapisów regulaminu organizacyjnego MEN. Wyznaczenia w MEN koordynatora RPPK na lata 2018-2020 dokonano po utworzeniu Zespołu bez zwiększania stanu etatowego i tworzenia odrębnych struktur. Koordynator opracowała plan realizacji działań MEN w zakresie przeciwdziałania korupcji terminowo, na odpowiednim wzorze, zawierającym mierniki, zakresy odpowiedzialności. W harmonogramie prac dla realizowanych przez MEN dwóch działań: 6.1 i 6.2 określone zostały etapowe (roczne) harmonogramy. Dla działań 5.2 i 5.3, które realizowane były w ramach bieżącej działalności MEN oraz jednostek podległych i nadzorowanych z uwagi na ich ciągły charakter nie ustalano harmonogramu. Monitorowanie wdrażania działań określonych w RPPK na lata 2018-2020 przez Członka Zespołu realizowane było zgodnie z przyjętym dla Programu półrocznym i rocznym systemem sprawozdawczym. Sprawozdania, zatwierdzone przez Członka Zespołu, przekazywane były terminowo i na odpowiednim wzorze.

OBSZAR

2. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018 – 2020

Opis stanu
faktycznego

Celem głównym RPPK na lata 2018-2020 było realne ograniczenie przestępczości

⁶⁵ W kolumnie *Źródła finansowania*.

⁶⁶ Pismo dyrektora gabinetu CBA nr S-147/2020/W

korupcyjnej w kraju oraz podniesienie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania zachowaniom korupcyjnym.

W ocenie Członka Zespołu, Sekretarza Stanu w MEiN p. Włodzimierza Bernackiego cel główny Programu, realizowany w ramach zadania 5 i 6 związany z podniesieniem świadomości społecznej dotyczącej przeciwdziałania zachowaniom korupcyjnym, poprzez realizację między innymi celu szczegółowego, polegającego na wzmocnieniu działań prewencyjnych i edukacyjnych, został osiągnięty. Wdrożono realizację edukacji antykorupcyjnej adresowanej do pracowników MEN oraz jednostek podległych i nadzorowanych poprzez m.in. szkolenia, udostępnianie publikacji dotyczących zapobiegania korupcji, powołanie doradców etycznych. Do osiągnięcia celu przyczyniło się wsparcie realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego na wszystkich poziomach edukacji, poprzez przyjęte w RPPK na lata 2018-2020 działania. Realizowane przez MEN działania w ramach Programu były kierowane do pracowników jednostek uczestniczących w jego realizacji i wpisywały się w działania statutowe, stąd zarówno przyjęty w Programie sposób ich finansowania jak i organizacja działań, w opinii Członka Zespołu, Sekretarza Stanu w MEiN, p. Włodzimierza Bernackiego, były optymalne.

Dyrektor DKA wskazał, że realizacji celu głównego Programu, tj. realnemu ograniczeniu przestępczości korupcyjnej w kraju oraz podniesieniu świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania zachowaniom korupcyjnym służyły rozwiązania zastosowane w MEN takie jak:

- rozwiązania skierowane do nowo przyjętych pracowników – osoby nowo zatrudnione przed podjęciem pracy składają oświadczenie o znajomości i przestrzeganiu zasad służby cywilnej i zasad etyki korpusu służby cywilnej⁶⁷;
- ujęcie tematyki etyki w służbie cywilnej w zakresie służby przygotowawczej, do realizacji, której są zobligowane osoby podejmujące po raz pierwszy pracę w służbie cywilnej, a następnie weryfikację kompetencji m.in. poprzez egzamin, który jest przeprowadzany na jej zakończenie;
- zobowiązanie wszystkich członków korpusu służby cywilnej w MEN oraz pracowników zajmujących stanowiska pomocnicze, robotnicze i obsługi do odbycia szkolenia z wykorzystaniem platformy Centralnego Biura Antykorupcyjnego⁶⁸, w zakresie dwóch modułów: „Korupcja w administracji publicznej” i „Przeciwdziałanie korupcji”. Szkolenia realizowane są sukcesywnie przez nowych pracowników urzędu. Certyfikaty ukończenia kursów gromadzone są w Biurze Organizacyjnym. Wykorzystanie szkoleń dostępnych na platformach e-learningowych KPRM lub CBA stanowi dodatkowe wsparcie w podnoszeniu świadomości etycznej członków korpusu służby cywilnej w Ministerstwie;
- rozwiązania wspomagające pracowników Ministerstwa EN w zakresie prewencji i edukacji w obszarze etyki w służbie cywilnej - w każdy pracownik MEN może zgłosić potrzebę uczestniczenia w szkoleniach m.in. służących podnoszeniu świadomości dotyczącej etyki i kultury uczciwości;
- utworzenie stanowiska doradcy ds. etyki - w okresie realizacji RPPK 2018-2020 w MEN funkcję doradców ds. etyki pełniły trzy osoby, a ich dane kontaktowe były opublikowane na stronie intranetowej MEN. Udzielali oni wsparcia

⁶⁷ Zarządzenie Nr 70 Prezesa Ministrów w sprawie wytycznych w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej z dnia 6 października 2011 r. (M.P. Nr 93, poz. 953).

⁶⁸ Pismem z dnia 17 lipca 2019 r Dyrektora Generalnego MEN.

pracownikom w sytuacjach wątpliwych etycznie, z zachowaniem zasady poufności i anonimowości;

- rozwiązania dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej członka korpusu służby cywilnej – zgodnie z ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej⁶⁹ w MEN powołano rzecznika dyscyplinarnego oraz komisję dyscyplinarną;

- rozwiązania dotyczące oświadczeń majątkowych – w związku z obowiązkiem składania oświadczenia majątkowego⁷⁰ w MEN sporządzony był „Wykaz stanowisk objętych obowiązkiem składania oświadczeń majątkowych” oraz działał zespół do spraw analizy oświadczeń majątkowych, powołany Zarządzeniem Dyrektora Generalnego Nr 7 z dnia 4 maja 2017 r.;

- w 2019 r. przeprowadzono za pomocą poczty elektronicznej badanie ankietowe „Samocena kultury uczciwości w Ministerstwie Edukacji Narodowej” skierowane do wszystkich pracowników.

(akta kontroli str. 474-504,927-932)

Zgodnie z RPPK na lata 2018-2020 oraz planem realizacji działań MEN realizowało cztery działania wpisujące się w realizację celu szczegółowego wzmocnienia działań prewencyjnych i edukacyjnych. Były to działania 5.2, 5.3, 6.1 oraz 6.2.

W ramach działania 5.2 wdrożone zostały trzy formy szkoleń (samokształcenie, szkolenia zewnętrzne, szkolenia e-learningowe), w wyniku, których w trakcie realizacji Programu udział wzięło 335 pracowników MEN. W zakresie formy szkolenia - samokształcenie, udostępniano pracownikom na stronie internetowej publikacje dotyczące zapobiegania korupcji, wyniki ankiety „Samocena kultury uczciwości w MEN” przeprowadzonej między 23 a 31 października 2019 r., a także udział doradców etycznych w spotkaniach zespołu doradców do spraw etyki w służbie cywilnej organizowanych przez KPRM. W ramach szkoleń zewnętrznych pracownicy wzięli udział w siedmiu szkoleniach: *Etyka, przeciwdziałanie korupcji i konfliktowi interesów*- trzy osoby, *Etyka i promowanie kultury uczciwości* – 47 osób, *Dylematy etyczne w pracy urzędnika - warsztaty* – dwie osoby, *Konferencja Etyka i antykorupcja – wyzwania i rekomendacje dla administracji publicznej* – jedna osoba, *Wyzwania antykorupcyjne w organizacji i sposoby przeciwdziałania* – jedna osoba, *Wewnętrzne procedury antykorupcyjne a realizacja kontroli zarządczej w administracji publicznej* – jedna osoba, *Przeciwdziałanie nadużyciom i korupcji* – jedna osoba. W ramach szkoleń e-learningowych pracownicy wzięli udział w pięciu szkoleniach: *Etyka – szkolenie dla osób niezajmujących wyższych stanowisk w służbie cywilnej* – jedna osoba, *Etyka – szkolenie dla osób podejmujących po raz pierwszy pracę w służbie cywilnej* – 10 osób, *Korupcja w administracji publicznej* – 330 osób, *Korupcja w biznesie* – 10 osób, *Przeciwdziałanie korupcji* – 328 osób⁷¹. Działanie zrealizowane zostało w całości.

W ramach działania 5.3 zrealizowano trzy zaplanowane przedsięwzięcia, tj.:

1) wdrożenie przez jednostki podległe i nadzorowane narzędzi do samokształcenia pracowników poprzez umożliwienie pracownikom dostępu do publikacji w zakresie etyki, przeciwdziałania korupcji i konfliktu interesu;

⁶⁹ Dz.U. z 2021 r., tj. poz. 2399.

⁷⁰ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2399).

⁷¹ W ramach tematów szkoleń z zakresu etyki, przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów wykazano wykorzystanie tzw. miejsc szkoleniowych, pracownik mógł wziąć udział w więcej niż jednym szkoleniu.

2) informowanie i zachęcanie pracowników jednostek podległych i nadzorowanych do realizacji szkoleń w formie e-learningowej udostępnionych przez CBA lub inne podmioty;

3) wdrożenie szkoleń zewnętrznych dla pracowników jednostek podległych i nadzorowanych do realizacji z zakresu etyki, przeciwdziałania korupcji i konfliktu interesów.

W jednostkach realizowano zalecane dla jednostek podległych i nadzorowanych trzy formy szkoleń (samokształcenie, szkolenia zewnętrzne, szkolenia e-learningowe) w wyniku, których przeszkolono w całym okresie trwania Programu ogółem 731 osób, w tym: w Ośrodku Rozwoju Edukacji - 187 osób, w Ośrodku Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą - 66 osób, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej - 159 osób, Centrum Informatycznym Edukacji - 54 osoby, Instytucie Badań Edukacyjnych - 265 osób.

Czwarte przedsięwzięcie - Realizacja szkoleń w zakresie określonym w sektorowym programie edukacyjnym, opracowanym przez MEN zgodnie z wytycznymi z KPRM, zrealizowano w formie zaleceń skierowanych do jednostek podległych i nadzorowanych.

W dniu 1 października 2020 r. Podsekretarz Stanu w MEN p. Maciej Kopeć skierował do dyrektorów tych jednostek pismo⁷², w którym zalecono wdrożenie narzędzi wspierających przeciwdziałanie korupcji, z uwzględnieniem specyfiki jednostki, jej potencjału instytucjonalnego, stopnia zagrożenia wystąpieniem ryzyka korupcji, zgodnie z zaleceniami zawartymi w wytycznych Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 maja 2019 r.

(akta kontroli str. 463-472, 555-578, 645-649, 652-654)

W obszarze działania 6.1, w trakcie trwania Programu, z zaplanowanych do realizacji 10 szkoleń, w ramach których miał zostać przeszkolonych 200 osób, zorganizowano: w 2018 r. – dwa szkolenia, w 2019 r. – jedno szkolenie, w 2020 r. – jedno szkolenie online, trzy szkolenia w innej formie zdalnej, trzy warsztaty w ośrodku szkoleniowym w Sulejówku. Zrealizowano łącznie 10 szkoleń, podczas których bezpośrednio przeszkolono 67 osób. Przy planowaniu realizacji działania zakładano, że wspieranie edukacji antykorupcyjnej, zgodnie z celami i treściami nauczania określonymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego, będzie realizowane m.in. poprzez „kaskadowy” system upowszechnia wiedzy przyjmując, że każda z przeszkolonych bezpośrednio w ORE osób upowszechni wiedzę wśród co najmniej trzech osób. ORE nie prowadzi ewidencji szkoleń kaskadowych, ale według Dyrektora ORE informacje zwrotne od uczestników szkoleń wskazują, że założony miernik 200 przeszkolonych osób został zrealizowany. Należy przyjąć, że działanie zostało zrealizowane.

W ramach działania 6.2 przewidziano, że realizator działania MEN-ORE w poszczególnych latach trwania Programu przygotowuje trzy pakiety edukacyjne.

W zakresie realizacji działania 6.2. zgodnie z planem realizacji działań, opracowano:

- pakiet edukacyjny *Edukacja społeczno-etyczna. Rozwój kompetencji nauczycieli wychowawców* – został opracowany w 2018 r. i upowszechniony w ramach szkoleń *Edukacja społeczno-etyczna. Kompetencje praktyczno-moralne w pracy nauczyciela wychowawcy* przeprowadzonych w dwóch edycjach: w marcu i kwietniu 2018 r. oraz

⁷² Pismo znak: BK-WKI.031.6.2018 AL.

w kwietniu 2019 r. Pakiet ten udostępniony został w ramach kaskadowego doskonalenia nauczycieli jako materiał wspomagający realizację nowej podstawy programowej w zakresie szeroko pojętej podstawy programowej, a także uczestnikom konferencji online *Wychowawcza funkcja szkoły* (sierpień 2021 r.). Pakiet otrzymało 300 odbiorców;

- pakiet 23 scenariuszy zajęć z zakresu tematyki dotyczącej zapobiegania korupcji, zaplanowany do realizacji w 2019 r. – został opracowany z opóźnieniem w terminie listopad-grudzień 2020 r. i upowszechniony podczas konferencji online *Wychowawcza funkcja edukacji* (lipiec 2021 r.) oraz w ramach szkoleń dotyczących upowszechniania gry edukacyjnej *Godność, wolność, niepodległość – Dziedzictwo kulturowe Jana Pawła II* (w 2020 r.). Pakiet upowszechniono 400 odbiorcom;

- aneks do poradnika dla nauczycieli *Etyka nie tylko dla smyka* – w trakcie opracowywania we współpracy z CBA. Pakiet 23 scenariuszy stanowi część aneksu do poradnika. Działanie będzie kontynuowane w roku szkolnym 2021/2022.

Nie osiągnięto w pełni realizacji działania. Opracowano dwa pakiety edukacyjne, w tym jeden z opóźnieniem. Rozpoczęto prace nad trzecim pakietem.

(akta kontroli str. 463-472, 579-580)

Koordinator nie stwierdziła trudności w realizacji określonych w Programie działań dla MEN. Koordynator zarówno na etapie planowania jak i przygotowania okresowych sprawozdań i sprawozdania końcowego, uzgodniła sposób realizacji poszczególnych działań przez komórki organizacyjne, zgodnie z ich zakresem działania i uzyskała ich akceptację przed przekazaniem dokumentów Członkowi Zespołu do podpisu.

(akta kontroli str. 474-480, 591-592, 615-644, 927-932)

2.3. W latach 2018-2020 Biuro Kontroli MEN nie przeprowadzało kontroli w zakresie zagadnień związanych z korupcją. Nie stwierdzono przypadków korupcji, jak również nie były zgłaszane sygnały, które wymagałyby przeprowadzenia kontroli. W wystąpieniu pokontrolnym NIK z dnia 29 stycznia 2016 r. (KNO.410011.01.2015), skierowanym do MEN po kontroli P/15/007 *Wdrożenie Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019* wniesiono o:

1) Terminowe sporządzanie sprawozdań z realizacji zadań lub działań Rządowego Programu,

2) Podjęcie działań w celu uszczegółowienia harmonogramu realizacji zadań stałych oraz działań 15.1 i 15.2 w ramach zadania nr 15, których realizacja jest rozłożona na okres dłuższy niż jeden rok, poprzez określenie konkretnych terminów realizacji elementów poszczególnych działań.

Wnioski pokontrolne zostały wykonane. Sprawozdania okresowe z realizacji zadań lub działań RPPK na lata 2018-2020 przygotowywane były terminowo. Działania 5.2 i 5.3, realizowane były w ramach bieżącej działalności. Działania 6.1 i 6.2, będące kontynuacją działań 15.1 i 15.2 RPPK na lata 2014-2019, zaplanowane zostały w etapach rocznych.

Stwierdzone
nieprawidłowości

**OCENA
CZĄSTKOWA**

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Minister prawidłowo realizował działania określone w Programie, zgodnie z przyjętym planem realizacji działań. Działania ukierunkowane były na wzmocnienie

przedsięwzięć zapobiegających powstawaniu zjawiska korupcji. Zrealizowane działania wskazują na osiągnięcie zakładanych celów w zakresie wzmocnienia działań prewencyjnych i edukacyjnych. Wdrożono realizację edukacji antykorupcyjnej adresowanej do pracowników MEN poprzez udostępnianie publikacji dotyczących zapobiegania korupcji oraz opublikowanie na stronie intranetowej linków do tego typu publikacji oraz szkolenia zewnętrzne, szkolenia e-learningowe na platformie CBA, zachęcanie do samokształcenia, powołanie doradców etycznych wspomagających pracowników w rozstrzygnięciu dylematów etycznych.

W zakresie działania 5.3 realizowanego przez jednostki podległe i nadzorowane, zrealizowano trzy formy szkoleń (samokształcenie, szkolenia zewnętrzne, szkolenia e-learningowe), natomiast czwarte przedsięwzięcie dotyczące opracowania przez MEN programu sektorowego zrealizowano w formie zaleceń skierowanych do jednostek podległych i nadzorowanych.

Niepełny efekt osiągnięto przy realizacji działania 6.2. Spośród planowanych trzech pakietów edukacyjnych zrealizowano w pełni dwa pakiety. W trakcie opracowywania we współpracy z CBA znajduje się Aneks do poradnika *Etyka nie tylko dla smyka*. Działanie będzie kontynuowane w roku szkolnym 2021/2022.

OBSZAR 3. Efekty realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018 – 2020 w zakresie osiągnięcia zaplanowanych mierników określonych w Planie realizacji zadań i działań RPPK na lata 2018 – 2020

Opis stanu faktycznego

Dla wszystkich realizowanych w MEN działań opracowano mierniki ich realizacji, które zawarto w planie realizacji działań. Dla czterech realizowanych przez MEN działań ustalono siedem mierników, w pełni osiągnięto sześć mierników, a jeden miernik częściowo.

Dla działania 5.2 „Wdrożenie stałych, cyklicznych programów edukacyjnych oraz szkoleń w zakresie etyki, przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów” określono dwa mierniki:

- 1) wdrożenie form szkoleń umożliwiających realizację między innymi wytycznych opracowanych przez KPRM w zakresie stałych szkoleń antykorupcyjnych prowadzonych przez urzędy centralne – trzy formy szkoleń;
- 2) dodatkowym, informacyjnym miernikiem była liczba przeszkolonych osób – nie wskazano dla tego miernika wartości do osiągnięcia, miernik nie mierzył postępu realizacji działania.

Na koniec okresu obowiązywania RPPK na lata 2018-2020 mierniki zostały osiągnięte. Wdrożono trzy formy szkoleń pracowników MEN (samokształcenie, szkolenia zewnętrzne, szkolenia e-learningowe) umożliwiające realizację między innymi wytycznych opracowanych przez KPRM w zakresie stałych szkoleń antykorupcyjnych. W latach 2018-2020 w szkoleniach wzięło udział 335 pracowników Ministerstwa EN.

Dla działania 5.3 „Opracowanie i wdrożenie edukacyjnych programów sektorowych przez poszczególne resorty i urzędy centralne, skierowanych również do instytucji podległych i nadzorowanych” określono dwa mierniki:

- 1) wdrożenie w jednostkach podległych i nadzorowanych form szkoleń umożliwiających realizację między innymi sektorowego programu

edukacyjnego opracowanego przez MEN, zgodnie z wytycznymi KPRM – trzy formy;

- 2) liczba przeszkolonych osób – miernik miał charakter informacyjny, nie mierzył postępu realizacji działania.

Wprowadzono rozwiązania wspierające działania na rzecz przeciwdziałania korupcji:

- zrealizowano miernik „trzy formy szkoleń” – udostępniono pracownikom materiały edukacyjne związane z antykorupcyjną (samokształcenie), realizowano szkolenia pracowników z wykorzystaniem platform e-learningowych, w tym platformy CBA (szkolenia e-learningowe), realizowano szkolenia zewnętrzne i wewnętrzne;

- wprowadzono pozostałe narzędzia – w jednej jednostce realizowano przyjętą Politykę antykorupcyjną (w CKE) oraz w jednej jednostce opracowano i stosuje się Kodeks etyczny pracowników tej jednostki (w ORPG).

Wybór narzędzi leżał w gestii dyrektorów jednostek i wynikał z oceny ryzyka zaistnienia korupcji w danej jednostce. Na podstawie wiedzy wynikającej z bieżącego nadzoru nad jednostkami podległymi i nadzorowanymi Koordynator uzyskiwała wiedzę, że jednostki realizują działania związane z zapobieganiem korupcji adresowane do wszystkich pracowników. Liczba pracowników objętych działaniami antykorupcyjnymi w jednostkach podległych i nadzorowanych wyniosła 731 osób. Mierniki zostały osiągnięte.

Dla działania 6.1 „Wspieranie edukacji antykorupcyjnej, zgodnie z celami i treściami nauczania określonymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego” określono miernik: liczba organizowanych szkoleń/liczba przeszkolonych osób, planowana wartość 10/200. Na koniec okresu obowiązywania RPPK na lata 2018-2020 zrealizowano miernik w zakresie przeprowadzenia 10 szkoleń.

Przeszkolono bezpośrednio 67 osób. Wykorzystano kaskadowy system upowszechniania wiedzy obligując uczestników szkoleń organizowanych przez ORE do upowszechnienia wiedzy wśród nauczycieli. Założono, że każda z przeszkolonych bezpośrednio osób upowszechniła wiedzę wśród, co najmniej trzech osób, co oznacza że założony miernik 200 przeszkolonych osób został osiągnięty. ORE nie prowadził ewidencji szkoleń kaskadowych, ale według Dyrektora ORE informacje zwrotne od uczestników szkoleń wskazują, że założony miernik 200 przeszkolonych osób został zrealizowany.

Dla działania 6.2 „Upowszechnianie materiałów dydaktycznych i informacyjnych wspomagających nauczycieli w realizacji zagadnień dotyczących przeciwdziałania korupcji” określono miernik: trzy pakiety edukacyjne. Na koniec okresu obowiązywania RPPK na lata 2018-2020 w pełni zrealizowano dwa pakiety a jeden pakiet znajduje się w trakcie realizacji. Opracowano: Pakiet edukacyjny *Edukacja społeczno-etyczna. Rozwój kompetencji nauczycieli wychowawców* oraz z opóźnieniem *Pakiet 23 scenariuszy zajęć z zakresu tematyki dotyczącej zapobiegania korupcji*. W trakcie przygotowywania we współpracy z CBA znajdują się materiały do aneksu poradnika metodycznego *Etyka nie tylko dla smyka* – działanie będzie kontynuowane w roku szkolnym 2021/2022. Założony miernik nie w pełni został osiągnięty. Zrealizowano dwa pakiety, rozpoczęto prace nad trzecim pakietem.

(akta kontroli str. 368-373, 405-413, 463-472, 579-580, 652-654)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

**OCENA
CZĄSTKOWA**

W MEN zakładane w planie realizacji działań efekty realizowanych działań zostały osiągnięte, w zakresie sześciu spośród siedmiu mierników realizowanych w ramach czterech działań. W jednym przypadku, w zakresie działania 6.2, w trakcie przygotowywania, we współpracy CBA, znajdują się materiały do aneksu poradnika metodycznego *Etyka nie tylko dla smyka*. Dla mierników ustalonych dla działań 5.2 i 5.3 dotyczących liczby przeszkolonych osób nie wskazano wartości do osiągnięcia, miały charakter informacyjny, nie mierzyły postępu realizacji działania.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny, w związku z zakończeniem realizacji RPPK na lata 2018-2020 NIK odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

Uwagi W przypadku powierzenia Ministerstwu realizacji zadań lub działań w ramach kolejnego rządowego programu w zakresie przeciwdziałania korupcji Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, zwraca uwagę na potrzebę:

- 1) Zapobiegania opóźnieniom w podejmowaniu działań w celu opracowania planu realizacji działań.
- 2) Zapewnienia rzetelnego sporządzania planu realizacji działań, poprzez wskazywanie harmonogramów i terminów realizacji działań w taki sposób, by pozwalały na bieżące monitorowanie oraz ocenę stopnia zaawansowania realizowanych działań.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, dnia 10 lutego 2022 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Małgorzata Motylow

podpis

